

Жұмыс күшінің ұтқырлығын арттыру үшін адамдардың ерікті түрде қоныс аудару қағидаларын бекіту туралы

Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары - Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2023 жылғы 22 маусымдағы № 234 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2023 жылғы 23 маусымда № 32880 болып тіркелді.

ЗҚАИ-ның ескертпесі!

Осы бұйрық 01.07.2023 бастап қолданысқа енгізіледі

Қазақстан Республикасы Әлеуметтік кодексінің 12-бабы 5) тармақшасының жетінші абзацына және 112-бабы 4-тармағының 1) тармақшасына сәйкес **БҰЙЫРАМЫН:**

Ескерту. Кіріспе жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 31.12.2024 № 513 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

1. Осы бұйрыққа 1-қосымшаға сәйкес Жұмыс күшінің ұтқырлығын арттыру үшін адамдардың ерікті түрде қоныс аудару қағидалары бекітілсін.
2. Осы бұйрыққа 2-қосымшаға сәйкес Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің кейбір бұйрықтарының және бұйрықтардың құрылымдық элементтерінің күші жойылды деп танылсын.
3. Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің Көші-қон комитеті Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен:
  - 1) осы бұйрықтың Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелуін;
  - 2) осы бұйрық ресми жарияланғаннан кейін оны Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің ресми интернет-ресурсына орналастырылуын;
  - 3) осы бұйрық Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркеуден өткеннен кейін он жұмыс күні ішінде Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің Заң қызметтері департаментіне осы тармақтың 1) және 2) тармақшаларында көзделген іс-шаралардың орындалуы туралы мәліметті ұсынылуын;
  - 4) осы бұйрықты жұмысында басшылыққа алу үшін облыстар мен Астана, Алматы және Шымкент қалалары әкімдіктерінің назарына жеткізілуін қамтамасыз етсін.
4. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау Қазақстан Республикасының Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау бірінші вице-министріне жүктелсін.

5. Осы бұйрық 2023 жылдың 1 шілдесінен бастап қолданысқа енгізіледі және ресми жариялануы тиіс.

Қазақстан Республикасы
Премьер-Министрінің орынбасары -
Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрі

Т. Дуйсенова

"КЕЛІСІЛДІ"

Қазақстан Республикасының
Ауыл шаруашылығы министрлігі

"КЕЛІСІЛДІ"

Қазақстан Республикасының
Индустрия және инфрақұрылымдық
даму министрлігі

"КЕЛІСІЛДІ"

Қазақстан Республикасының
Қаржы министрлігі

"КЕЛІСІЛДІ"

Қазақстан Республикасының
Ұлттық экономика министрлігі

Қазақстан Республикасы
Премьер-Министрінің
орынбасары -
Еңбек және халықты әлеуметтік
қорғау министрі
2023 жылғы 22 маусымдағы
№ 234 бұйрығына
1-қосымша

Жұмыс күшінің ұтқырлығын арттыру үшін адамдардың ерікті түрде қоныс аудару қағидалары

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы Жұмыс күшінің ұтқырлығын арттыру үшін адамдарды ерікті түрде қоныс аудару қағидалары (бұдан әрі – Қағидалар) Қазақстан Республикасы Әлеуметтік кодексінің (бұдан әрі – Әлеуметтік кодекс) 12-бабының 5) тармақшасына және 112-бабы 4-тармағының 1) тармақшасына сәйкес әзірленді және жұмыс күшінің ұтқырлығын арттыру адамдарды ерікті түрде қоныс аудару, сондай-ақ адамдар мен олардың отбасы мүшелеріне (бар болса) көшуге субсидиялар, тұрғын үйді жалдау (жалға алу), коммуналдық қызметтерге ақы төлеу бойынша шығыстарды өтеу, сондай-ақ экономикалық мобильділік сертификаттары түріндегі материалдық көмек көрсету тәртібін айқындайды.

Ескерту. 1-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 31.12.2024 № 513 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік

он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

2. Алып тасталды - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 30.07.2024 № 281 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

3. Осы Қағидаларда мынадай негізгі ұғымдар пайдаланылады:

1) "Азаматтарға арналған үкімет" мемлекеттік корпорациясы" (бұдан әрі – Мемлекеттік корпорация) – Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес мемлекеттік қызметтерді көрсету үшін, "бір терезе" қағидаты бойынша мемлекеттік қызметтер көрсетуге өтініштерді қабылдау және көрсетілетін қызметті алушыға олардың нәтижелерін беру жөніндегі жұмысты ұйымдастыру, мемлекеттік қызметтерді электрондық нысанда көрсетуді қамтамасыз ету үшін Қазақстан Республикасы Үкіметінің шешімі бойынша құрылған заңды тұлға;

2) әлеуметтік еңбек саласындағы бірыңғай ақпараттық жүйе - уәкілетті мемлекеттік органның, халықты әлеуметтік қорғау және жұмыспен қамту мәселелері жөніндегі жергілікті атқарушы органдардың, еңбек мобильділігі орталықтарының, мансап орталықтарының, Еңбек ресурстарын дамыту орталығының қызметін автоматтандыруға және әлеуметтік-еңбек саласында халыққа мемлекеттік қызметтер көрсету мақсатында ведомствоаралық өзара іс-қимылға арналған ақпараттандыру объектісі;

3) әлеуметтік келісімшарт - тараптардың жұмыспен қамтуға жәрдемдесудің белсенді шараларына қатысушы мен еңбек мобильділігі орталығы (мансап орталығы) арасындағы, ал осы Әлеуметтік кодексте көзделген жағдайларда жұмыспен қамтуға жәрдемдесудің белсенді шараларын ұйымдастыруға тартылған жеке немесе заңды тұлғалармен құқықтарын және міндеттерін айқындайтын, сондай-ақ мемлекеттік атаулы әлеуметтік көмек көрсету туралы келісім;

4) бос орын – жұмыс берушідегі бос жұмыс орны (лауазым);

5) жалдаушы (жалға алушы) – тұрғынжайды жалдау шартындағы тұрғынжайды немесе оның бір бөлігін тұрақты немесе уақытша иеленуге және пайдалануға алушы тарап;

5-1) жақын туыстар – ата-аналар (ата-ана), балалар, асырап алушылар, асырап алынғандар, ата-анасы бір және ата-анасы бөлек ағалы-інілер мен апалы-сіңлілер (аға-қарындастар), ата, әже, немерелер;

6) еңбек мобильділігі орталығы - жұмыспен қамтуға жәрдемдесу шараларын әзірлеу және іске асыру мақсатында облыстың, республикалық маңызы бар қаланың және астананың жергілікті атқарушы органы құратын заңды тұлға;

7) коммуналдық қызметтер – тұрудың (болудың) қауіпсіз және жайлы жағдайларын қамтамасыз ету үшін тұрғын үйде (тұрғын ғимаратта) көрсетілетін және сумен жабдықтауды, кәрізді, газбен жабдықтауды, электрмен жабдықтауды, жылумен жабдықтауды, қоқысты әкету мен лифт қызметін көрсетуді қамтитын қызметтер;

8) қандас – бұрын Қазақстан Республикасының азаматтығында болмаған, халықтың көші-қон мәселелері жөніндегі уәкілетті орган бекіткен тәртіпке сәйкес тиісінше мәртебе алған этникалық қазақ және (немесе) оның ұлты қазақ отбасы мүшелері;

9) Қандастарды қабылдау комиссиясы – этникалық қазақтардың қандас статусын алу және ұзарту өтініштерін қарау, ал қоныстандыру өңірлерінде қосымша қандастарды өңірлік квотаға енгізу үшін арналған комиссия;

10) қандастарды бейімдеу және интеграциялау орталығы – Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың жергілікті атқарушы органы құратын және қандастарға, олардың отбасы мүшелеріне бейімдеу және интеграциялау қызметтерін көрсетуге және уақытша тұруға арналған заңды тұлға;

11) қандастарды қабылдаудың өңірлік квотасы – Әлеуметтік кодекстің 112-бабы 3-тармағының 2) тармақшасы айқындаған өңірлерге тұрақты тұру үшін келетін, Әлеуметтік кодекске сәйкес жұмыспен қамтуға жәрдемдесудің белсенді шараларына қатысушыларға көзделген мемлекеттік қолдау шараларымен қамтамасыз етілетін қандастардың немесе қандастар мен олардың отбасы мүшелерінің шекті саны;

12) қоныс аударушы – Әлеуметтік кодекстің 112-бабы 3-тармағының 2) тармақшасы айқындаған өңірлерге қоныс аударған ішкі көшіп-қонушы;

13) қоныс аударушыларды қабылдаудың өңірлік квотасы – Әлеуметтік кодекстің 112-бабы 3-тармағының 2) тармақшасы айқындаған өңірлерге тұрақты тұру үшін келетін, Қазақстан Республикасының Әлеуметтік кодексіне сәйкес жұмыспен қамтуға жәрдемдесудің белсенді шараларына қатысушыларға көзделген мемлекеттік қолдау шараларымен қамтамасыз етілетін қоныс аударушылардың немесе қоныс аударушылар мен олардың отбасы мүшелерінің шекті саны;

14) қызметтік тұрғын үй – мемлекеттік мекеменің тұрғын үй қорынан берілетін және өздерінің еңбек қатынастарының сипатына байланысты міндеттерін орындау кезеңінде, оның ішінде мемлекеттік қызметшілердің ротациясын жүзеге асырған кезде, сондай-ақ Қазақстан Республикасының Әлеуметтік кодексіне сәйкес жұмыспен қамтуға жәрдемдесудің белсенді шараларына қатысатын Қазақстан Республикасының азаматтарын қоныстандыруға арналған айрықша құқықтық режимі бар тұрғын үй;

15) мансап орталығы - еңбек мобильділігі орталығының аудандарда, облыстық және республикалық маңызы бар қалаларда, астанада оның функцияларын орындауды жүзеге асыратын филиалы;

16) моноқала – бұл бір немесе бірнеше (көп емес) қала құраушы, бір бейінді және шикізаттық бағыттағы қаланың экономикалық және әлеуметтік жағдайын айқындайтын кәсіпорындарда еңбекке жарамды халықтың және өнеркәсіп өндірісінің негізгі бөлігі (20 пайыздан астамы) шоғырландырылған қала;

17) облыс ішінде қоныс аудару – мемлекеттік тұрғын үй қорынан және/немесе жұмыс берушілердің қаражаты есебінен тұрғын үймен қамтамасыз ету және тұрақты

жұмыс орнына жұмысқа орналасу немесе кәсіпкерлік бастамаларға жәрдемдесу мүмкіндігі болған кезде экономикалық даму әлеуеті төмен ауылдардан облыстық (аудандық) маңызы бар қалаларға, экономикалық өсу орталықтарына бір облыс шегінде қоныс аудару;

18) халықты жұмыспен қамту мәселелері жөніндегі аудандық (қалалық) комиссия – ауданның (қаланың) жергілікті атқарушы органы жанындағы халықты жұмыспен қамту , жұмыспен қамтудың және әлеуметтік көмектің өңірлік карталары бөлігінде облыстардың даму жоспарын іске асыру мәселелері жөніндегі ведомствоаралық комиссия;

19) халықты әлеуметтік қорғау және жұмыспен қамту жөніндегі жергілікті атқарушы орган - облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың халықты әлеуметтік қорғау және жұмыспен қамту саласындағы бағыттарын айқындайтын жергілікті атқарушы органы;

20) халықты жұмыспен қамту мәселелері жөніндегі өңірлік комиссия – облыстың (республикалық маңызы бар қаланың, астананың) жергілікті атқарушы органының жанындағы, халықты жұмыспен қамту, жұмыспен қамтудың және әлеуметтік көмектің өңірлік карталары бөлігінде облыстардың даму жоспарын іске асыру мәселелері жөніндегі ведомствоаралық комиссия;

21) өңіраралық қоныс аудару – "Халықтың көші-қоны туралы" Қазақстан Республикасының Заңына және Әлеуметтік кодекске сәйкес қоныс аударушыларды және қандастарды қабылдаудың өңірлік квоталары шеңберінде Әлеуметтік кодекстің 112-бабы 3-тармағының 2) тармақшасы айқындайтын өңірлерге адамдардың ерікті түрде қоныс аудару;

22) сәулет, қала құрылысы және құрылыс істері жөніндегі уәкілетті орган – сәулет, қала құрылысы және құрылыс қызметін мемлекеттік басқару саласындағы басшылықты жүзеге асыратын орталық мемлекеттік орган;

23) тұрғын үйді жалға алу (жалдау) – тұрғын үйді немесе оның бір бөлігін жалға берушіге (жалға алушыға) тұрақты немесе уақытша иелену және ақыға пайдалану үшін беру;

24) тұрғынжайды жалдау шарты – оған сәйкес жалдауға беруші жалдаушыға тұрғынжайды немесе оның бір бөлігін ақы төлеп пайдалану құқығын беретін шарт;

25) тірек ауылдық елді мекен – сол жерде тұратын халықты және іргелес орналасқан ауылдық елді мекендердің (бұдан әрі - АЕМ) тұрғындарын мемлекеттік және ауылдық кластерді құрайтын әлеуметтік көрсетілетін қызметтермен қамтамасыз ету үшін инфрақұрылым жасалатын абаттандырылған ауылдық елді мекен;

26) халықтың көші-қон мәселелері жөніндегі уәкілетті орган – халықтың көші-қоны мәселелері жөніндегі уәкілетті орган – өз құзыреті шегінде халықтың көші-қоны

саласындағы басшылықты, көші-қон процестерін реттеуді, халықтың көші-қоны саласындағы жұмысты үйлестіруді және мемлекеттік саясатты іске асыруды жүзеге асыратын орталық атқарушы орган;

27) шағын қала – халқының саны 50 мың адамға дейінгі қала;

28) шекара маңындағы аумақтар – Қазақстан Республикасының Мемлекеттік шекарасынан 50 километрге дейінгі қашықтықта орналасқан әкімшілік-аумақтық құрылымдардың және елді мекендердің аумақтары;

29) Қазақстан Республикасының шет елдегі мекемелері – шекарада орналасқан Қазақстан Республикасының дипломатиялық және оларға теңестірілген өкілдіктері, сондай-ақ консулдық мекемелері;

30) экономикалық өсу орталықтары – өңір экономикасында инновациялар мен прогресс көзі функциясын орындайтын, "ауқым әсерінің" арқасында өндіріс факторларының тартылыс (шоғырлану) полюстері болып табылатын және жаңа тауарлар шығаратын және қызметтер көрсететін серпінді дамып келе жатқан салалардың кәсіпорындары орналасатын нақты елді мекендер;

31) Электрондық еңбек биржасы - осы Әлеуметтік кодекске сәйкес жұмыс іздеуді және персоналды іріктеуді, жұмыспен қамту саласында электрондық және проактивті форматта қызметтер көрсетуге жәрдемдесуді қамтамасыз ететін, іздеушілер мен жұмыс берушілерге арналған жұмыспен қамтудың бірыңғай цифрлық тұғырнамасын білдіретін ақпараттандыру объектісі;

32) "электрондық үкіметтің" веб-порталы (бұдан әрі – ЭҮП) – нормативтік құқықтық базаны қоса алғанда, бүкіл шоғырландырылған үкіметтік ақпаратқа және электрондық нысанда көрсетілетін мемлекеттік қызметтерге, табиғи монополиялар субъектілерінің желілеріне қосуға техникалық шарттарды беру жөніндегі қызметтерге және квазимемлекеттік сектор субъектілерінің қызметтеріне қол жеткізудің бірыңғай терезесі болатын ақпараттық жүйе.

Ескерту. 3-тармаққа өзгеріс енгізілді - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 12.03.2024 № 72 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 30.05.2024 № 169 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрықтарымен.

4. Жұмыс күшінің ұтқырлығын арттыру үшін адамдардың ерікті түрде қоныс аударуы екі бағытта жүзеге асырылады:

1) қоныс аударушылар мен қандастарды қабылдаудың өңірлік квотасы шеңберінде Әлеуметтік кодекстің 112-бабы 3-тармағының 2) тармақшасы айқындаған өңірлерге;

2) бір облыс шегінде.

5. Халықты жұмыспен қамту мәселелері жөніндегі өңірлік, аудандық (қалалық) комиссия облыс (республикалық маңызы бар қала, астана) аумағында орналасқан мемлекеттік органдар мен басқа да ұйымдардың халықты жұмыспен қамту бөлігінде

облыстың даму жоспарын, өңірлік жұмыспен қамту және әлеуметтік көмек картасын іске асыру мәселелері бойынша қызметін үйлестіруді жүзеге асырады.

6. Халықты әлеуметтік қорғау және жұмыспен қамту жөніндегі жергілікті атқарушы орган жұмыс күшінің ұтқырлығын арттыру үшін экономикалық даму әлеуеті орташа және жоғары АЕМ, шағын және моноқалалар, облыстық және аудандық маңызы бар қалалар, сондай-ақ экономикалық өсу орталығы қатарынан елді мекендердің тізбесін жасақтайды.

7. Халықты әлеуметтік қорғау және жұмыспен қамту жөніндегі жергілікті атқарушы орган көші-қон мәселелері бойынша уәкілетті органның келісуі бойынша қоныс аударушылар мен қандастарды қоныстандыру мақсатында адамдарды ерікті қоныстандыру, оның ішінде облыс ішінде қоныстандыру үшін жыл сайын, уәкілетті орган бекіткен алдыңғы күнтізбелік жылға қандастар мен қоныс аударушыларды қабылдаудың өңірлік квотасын ескере отырып, 15 желтоқсанға дейін елді мекендердің тізбесін бекітеді.

Ескерту. 7-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 30.05.2024 № 169 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

8. Халықты әлеуметтік қорғау және жұмыспен қамту мәселелері жөніндегі жергілікті орган елді мекендер тізбесін Электрондық еңбек биржасында, "Қоныс аудару" бөлімінде орналастыруды қамтамасыз етеді және еңбек мобильділігі орталықтарына, ауылдық округтердің әкімдіктеріне жібереді.

9. Еңбек ұтқырлығын арттыру үшін адамдардың ерікті түрде қоныс аудару шаралары тізбеге кірмейтін өзге де елді мекендерде іске асырылмайды.

10. Жұмыс күшінің мобильділігін арттыру үшін ерікті түрде қоныс аударуға жәрдемдесу жөніндегі шараларға жұмыс іздеуші адамдар және (немесе) жұмыссыздар, қандастар, сондай-ақ жұмыс берушілер қатысады.

11. Жұмысқа орналасу үшін жұмыс іздеп жүрген адамдар және жұмыссыздар арасында Әлеуметтік кодексінің 2-бабына сәйкес жаңа тұрғылықты жерге ерікті түрде қоныс аудару үшін:

1) балалар ауылының тәрбиеленушілері және балалар үйлерінің түлектері, жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған он алты жастан жиырма үш жасқа дейінгі балаларға арналған мектеп-интернаттардың түлектері;

2) орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының түлектері;

3) жұмыс беруші – заңды тұлғаның таратылуына не жұмыс беруші – жеке тұлға қызметінің тоқтатылуына, жұмыскерлер санының немесе штатының қысқаруына, жұмыс берушінің экономикалық жағдайының нашарлауына әкеп соққан өндірістердің және орындалатын жұмыстар мен көрсетілетін қызметтер көлемінің төмендеуіне байланысты жұмыстан босатылған адамдар басымдықты пайдаланады.

12. Қоныс аударушыларды және олардың отбасы мүшелерін (бар болса) жұмысқа орналастыру үшін жаңа тұрғылықты жерге өңіраралық ерікті түрде қоныс аударуға жәрдемдесу:

1) мемлекеттік қызметшілерге;

2) ҚР ҰҚС 01-2017 кәсіптік жіктеуіштің тоғызыншы тобына жататын біліктілігі төмен жұмысшыларға;

3) қоныс аударушының отбасы құрамындағы адамдарды қоспағанда, жұмыс күшінің құрамына кірмейтін адамдарға;

4) бұрын Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындаған қоныс аударушылар мен қандастарды қоныстандыруға арналған өңірлерде тұрақты тұрған және өтініш беру сәтінде еңбек күші артық өңірлерде екі жылдан кем тұрақты тіркеуі бар адамдарға қолданылмайды.

Ескерту. 12-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 30.05.2024 № 169 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

13. Жаңа тұрғылықты жерге ерікті түрде қоныс аударуды мемлекеттік қолдау шаралары жеке тұлғаларға бір рет көрсетіледі.

14. Осы Қағидалардың 18, 49 және 76-1-тармақтарында көзделген жұмыс күшінің ұтқырлығын арттыру үшін адамдардың ерікті түрде қоныс аудару шаралары туралы мәліметтерді мансап орталықтары әлеуметтік-еңбек саласындағы бірыңғай ақпараттық жүйеде және (немесе) Электрондық еңбек биржасында орналастырады.

Ескерту. 14-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 30.05.2024 № 169 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

2-тарау. Жұмыс күшінің ұтқырлығын арттыру үшін адамдардың ерікті түрде қоныс аударуын ұйымдастыру тәртібі

1-параграф. Өңіраралық қоныс аудару тәртібі

15. Өңіраралық қоныс аудару жұмыс күші артық облыстардан (бұдан әрі – шығу өңірлері) жұмыс күші жетіспейтін облыстарға (бұдан әрі – қабылдау өңірлері) жұмысқа орналастыруға немесе кәсіпкерлік бастамаларға жәрдемдесу бойынша міндеттемелермен жүзеге асырылады.

16. Алматы, Жамбыл, Жетісу, Маңғыстау, Түркістан, Қызылорда облыстары мен Астана, Алматы және Шымкент қалалары кейінгі 10 жылда облыстағы халық саны жыл сайын 2 %-дан артық өсетін және/немесе халқының тығыздығы шаршы километрге 6,4 адамнан асатын шығу өңірлері болып айқындалған.

17. Қабылдау өңірлері Әлеуметтік кодекстің 112-бабы 3-тармағының 2) тармақшасымен айқындалады.

18. Ерікті қоныс аударатын адамдарды мемлекеттік қолдау мыналарды:

1) жұмыскердің көшуі жұмыс берушінің қаражаты есебінен жүзеге асырылатын жағдайларды қоспағанда, бюджет қаражаты есебінен адамдарға және олардың отбасы мүшелеріне көшуге, тұрғын үйді жалдау (жалға алу), коммуналдық көрсетілетін қызметтерге ақы төлеу бойынша шығыстарды өтеуге субсидиялар, сондай-ақ уәкілетті мемлекеттік орган айқындаған тәртіппен экономикалық мобильділік сертификаттары түрінде материалдық көмек беруді;

2) жұмыс беруші жұмыскерге тұрғын үй-жай берген жағдайларды қоспағанда, жатақханаларда қызметтік тұрғын үйлер немесе бөлмелер беруді;

3) жұмыс берушінің қажеттілігі болған кезде кәсіптік оқытуды;

4) жаңа тұрғылықты жерінде жұмысқа орналасуға және кәсіпкерлік бастамаға жәрдемдесуді;

5) жұмысқа орналасуға субсидиялар бере отырып, жұмыс күшінің ұтқырлығын арттыру үшін ерікті қоныс аудару шараларына қатысатын жұмыс берушілерде жұмысқа орналасуға жәрдемдесуді қамтиды.

Ескерту. 18-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 31.12.2024 № 513 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

19. Қандастар шығу өңіріне/мемлекетіне қарамастан ерікті өңіраралық қоныс аударуға қатысады.

Қандастарды қабылдаудың өңірлік квотасына енгізілген қандастардың және олардың отбасы мүшелерінің Қазақстан Республикасының азаматтығын алуы осы Қағидаларда көзделген ерікті түрде қоныс аударуда мемлекеттік қолдаудың ұсынылатын шараларын тоқтату үшін негіз болып табылмайды.

Ескерту. 19-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 14.11.2025 № 359 (01.01.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

20. Мансап орталықтары үш жұмыс күні ішінде ақпараттық-коммуникациялық технологиялар және (немесе) желінің абоненттік құрылғысы және ЭҮП арқылы өтініш берушілерді хабардар етеді және оларға әлеуметтік қорғау және жұмыспен қамту мәселелері жөніндегі қабылдау өңірінің жергілікті атқарушы органы, сондай-ақ, қандастарды қабылдау комиссиясы қабылдаған шешімдердің көшірмелерін ұсынады, үміткерді жаңа тұрғылықты жерде қабылдауға дайын екендігі туралы хабардар етеді.

21. Хабарламаны алғаннан кейін қоныс аударуды қандастар және қоныс аударушылар дербес жүзеге асырады.

22. Алып тасталды - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 31.12.2024 № 513 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

23. Қабылдау өңірінің мансап орталығы қоныс аударушы жаңа тұрғылықты жерге келгеннен кейін бес жұмыс күні ішінде осы Қағидаларға 2-қосымшаға сәйкес нысан

бойынша жұмыс күшінің ұтқырлығын арттыру үшін ерікті қоныс аударуға жәрдемдесу бойынша мемлекеттік қолдау көрсету туралы әлеуметтік келісімшарттың жобасын дайындайды және қол қою үшін еңбек мобильділігі орталығына жібереді.

Еңбек мобильділігі орталығы екі жұмыс күні ішінде қол қояды және қол қойылған әлеуметтік келісімшартты қандас немесе қоныс аударушымен одан әрі жасасу үшін мансап орталығына жібереді.

Ескерту. 23-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 31.12.2024 № 513 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

24. Бір қабылдау өңірінің ішінде қоныстандыру ауданынан/қаласынан тыс бір елді мекеннен басқа елді мекенге көшкен жағдайда қандас не қоныс аударушы тиісті мансап орталықтарын себептерін көрсете отырып, көшіп кеткенге дейін күнтізбелік 10 күннен кешіктірмей хабардар етеді және жаңа тұрғылықты жері бойынша әлеуметтік келісімшарт жасасады.

Ескерту. 24-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 14.11.2025 № 359 (01.01.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

25. Өңіраралық қоныс аударуды ұйымдастыру мақсатында шығу және қабылдау өңірлерінің еңбек мобильділігі орталығы шығу өңірлерінде бос орындар жәрмеңкелерін ұйымдастыру, қандастар мен қоныс аударушыларды қабылдаудың белгіленген өңірлік квота, еңбек нарығындағы жағдай, жұмыс күшіне сұраныс пен ұсыныс туралы, әлеуметтік инфрақұрылыммен қамтамасыз ету шарттары және қабылдау өңірлеріне танысу сапарларын ұйымдастыру арқылы өзара іс-қимылды қамтамасыз етеді.

26. Өңіраралық қоныс аударуды мемлекеттік қолдау шаралары жергілікті бюджет қаражаты есебінен жүзеге асырылады.

2-параграф. Жұмыс берушілердің қатысуымен өңіраралық қоныс аудару тәртібі

27. Жұмыс берушілерге өңіраралық қоныс аударуда жәрдем көрсету үшін мансап орталықтары өңірлік кәсіпкерлер палаталарының филиалымен бірлесіп, жұмыс берушілерге ерікті өңіраралық қоныс аудару шеңберінде мемлекеттік қолдау шараларын көрсетудің тәртібі мен шарттары туралы консультация береді.

28. Қабылдау өңірінен еңбек ресурстарына қажеттілігі бар жұмыс берушілер персоналды:

1) мамандық (кәсіп) бөлінісінде және жұмыс шарттарында қажетті жұмыскерлердің санын көрсете отырып, бос жұмыс орындары туралы өтінімді орналастыру жолымен Электрондық еңбек биржасы не қандастар мен Қазақстан Республикасының азаматтары қатарындағы ізденушіні (бұдан әрі – ізденуші (лер) түйіндемені қарау жолымен шығу өңірлерінен таңдау арқылы іріктейді.

Ақпаратта жұмыс берушінің есебінен тұрғын үймен қамтамасыз ету жөнінде, қосымша қолдау шаралары және әлеуметтік инфрақұрылыммен қамтамасыз ету туралы мәліметтер көрсетіледі;

2) шығу өңірлеріне бару арқылы;

3) бос жұмыс орындары жәрмеңкесіне қатысу арқылы іріктейді.

Ескерту. 28-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 31.12.2024 № 513 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

29. Жұмыс беруші кадрларды алған кезде Электрондық еңбек биржасы арқылы ізденушінің (лердің) байланыс деректері туралы ақпарат алу үшін ізденушінің жүйесінде идентификаторды қамтитын сұрау салуды қалыптастырады.

Жұмыс беруші кадрларды іріктеу кезінде шығу өңірлеріне бару және бос орындар жәрмеңкелеріне қатысу жолымен ізденушімен (лермен) Қазақстан Республикасының Еңбек кодексіне сәйкес еңбек шартын жасасады.

Ескерту. 29-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 31.12.2024 № 513 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

30. Көшудің тәртібі мен шарттарын жұмыс беруші мен ізденуші азаматтық-құқықтық сипаттағы Шартқа сәйкес келіседі.

31. Жұмыс беруші ізденушінің (лердің) көшу шарттары келісілгеннен кейін мамандық (кәсіп) бөлінісінде және жұмыс шарттарында жұмыскерлердің саны көрсетіле отырып, ізденуші (лер) туралы мәліметтерді мансап орталығына жібереді, сондай-ақ ізденушіге (лерге) қандастар мен қоныс аударушыларды қабылдаудың өңірлік квотасына енгізу туралы өтінішпен жүгіну туралы хабарлайды.

Ізденушінің (лердің) өтініші мен құжаттары Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрінің 2016 жылғы 15 қаңтардағы № 20 бұйрығымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 13334 болып тіркелген) бекітілген Қандастар мен қоныс аударушыларды қабылдаудың өңірлік квотасына енгізу қағидаларында көзделген тәртіппен беріледі.

Ескерту. 31-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 31.12.2024 № 513 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

32. Ізденушіні (лерді) қандастар мен қоныс аударушыларды қабылдаудың өңірлік квотасына енгізу не одан бас тарту Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрі міндетін атқарушының 2016 жылғы 15 қаңтардағы № 20 бұйрығымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 13334 болып тіркелген) бекітілген Қандастар мен қоныс аударушыларды қабылдаудың өңірлік квотасына енгізу қағидаларында көзделген тәртіппен жүзеге асырылады.

Ескерту. 32-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 31.12.2024 № 513 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

33. Алып тасталды - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 31.12.2024 № 513 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

34. Мансап орталығы ақпараттық-коммуникациялық технологиялар және (немесе) желінің абоненттік құрылғысы арқылы жұмыс берушіні қабылданған шешім туралы хабардар етеді.

35. Жұмыс беруші ақпараттық-коммуникациялық технологиялар немесе желінің абоненттік құрылғысы арқылы жұмыс іздеушіні шығу өңірінен жаңа тұрғылықты жерде қабылдау дайындығы және жайластыру және үй беру мүмкіндіктері туралы хабардар етеді.

36. Өңіраралық қоныс аударуға жәрдемдесетін қабылдау өңірінің жұмыс берушісіне тұрақты жұмысқа орналастыру және кемінде екі жыл мерзімге тұрғын үймен қамтамасыз ету шартымен қабылданған әрбір жұмыскер үшін бір мезгілде 400 айлық есептік көрсеткіш (бұдан әрі – АЕК) мөлшерінде жұмысқа орналасуға субсидия (бұдан әрі – жұмысқа орналасуға субсидия) беріледі не кемінде бес жылға тұрғын үймен қамтамасыз ету және тұрақты жұмысқа орналастыру шартымен қоныс аударушының немесе қандастың отбасына тұрғын үй беру үшін тұрғын үй құнының 50% мөлшерінде, бірақ 1160 АЕК асырмай жұмыс беруші шығыстарының бөлігі өтеледі.

Ескерту. 36-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 31.12.2024 № 513 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

37. Бес жыл өткен соң, тараптардың келісімі бойынша жұмыскер азаматтық-құқықтық сипаттағы шартқа сәйкес Қазақстан Республикасының тұрғын үй заңнамасына сәйкес тұрғын үй сатып алады.

Ескерту. 37-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 31.12.2024 № 513 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

38. Жұмыс берушіге жұмысқа орналасуға субсидия берілген және шығыстарын өтеу кезінде көшуге субсидия төленбейді және тұрғын үйді жалдау (жалға алу) және коммуналдық қызметтерге ақы төлеу жөніндегі шығыстар қандасқа және қоныс аударушыға өтелмейді.

39. Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 3 қыркүйектегі № 353 бұйрығымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21173 болып тіркелді) бекітілген Еңбек шарттарын есепке алудың бірыңғай жүйесінде еңбек шарты туралы мәліметтерді ұсыну және алу қағидаларына сәйкес жұмыс беруші қандастар және қоныс аударушылар қатарынан

жұмысқа орналастырылған жұмыскерлердің еңбек шарттары бойынша мәліметтерді "Электрондық еңбек шарттарын есепке алудың бірыңғай жүйесі" ААЖ-ға орналастыруды қамтамасыз етеді.

40. Жұмыс берушілер қандастар мен қоныс аударушыларды қабылдаудың өңірлік квотасына енгізу туралы шешім шығарылған күннен бастап күнтізбелік 30 күн ішінде жұмысқа орналасуға өтініш берушіге (лерге) қатысты жұмысқа орналасуға субсидия төлеу туралы немесе шығыстарды өтеу туралы өтінішті қабылдау өңірінің мансап орталықтарына осы Қағидаларға 3-қосымшаға сәйкес нысан бойынша төмендегі растайтын құжаттармен бірге береді:

1) қоныс аударушыларды қабылдаудың өңірлік квотасына енгізу туралы өңірлік комиссияның шешімі немесе қандастарды қабылдау жөніндегі комиссияның қандастарды қабылдаудың өңірлік квотасына енгізу туралы шешімі;

2) жұмыс берушінің қолымен және мөрімен (бар болса) расталған жұмыскермен (лермен) жасалған еңбек шартының көшірмесі;

3) осы Қағидалардың 36-тармағында көзделген жұмыс беруші шығыстарының бір бөлігін өтеу туралы өтінішпен жүгінген жағдайда сатып алынатын жылжымайтын мүліктің құнын бағалай және жылжымайтын мүлікке құқықтарды мемлекеттік тіркеу жүргізілгені туралы хабарлама ала отырып, тұрғын үйді сатып алу-сату шарты;

4) осы Қағидалардың 36-тармағында көзделген жұмысқа орналасуға субсидия төлеу туралы өтінішпен жүгінген жағдайда жалдау не өтеусіз пайдалану шарты.

Көрсетілген құжаттар көшірмелерде және түпнұсқаларда ұсынылады. Оларды салыстырғаннан кейін мансап орталықтарының түпнұсқалары жұмыс берушіге қайтарылады.

Жұмыс беруші құжаттар топтамасын және дұрыс емес мәліметтерді, сондай-ақ қолданылу мерзімі өткен құжаттарды толық ұсынбаған жағдайда, мансап орталығының қызметкері өтінішті қабылдаудан бас тартады.

Ескерту. 40-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 31.12.2024 № 513 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

41. Мансап орталығы жұмыс берушінің жұмысқа орналасуға субсидия төлеу немесе жұмыс берушінің шығыстарының бір бөлігін өтеу туралы өтініші қабылданған күннен бастап бір жұмыс күні ішінде жұмыс берушіге жұмысқа орналасуға субсидиялар төлеу не жұмыс берушінің шығыстарының бір бөлігін өтеу туралы шешім қабылдау үшін еңбек мобильділігі орталығына жібереді.

Ескерту. 41-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 31.12.2024 № 513 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

42. Еңбек мойбльдiлігі орталығы өтініш қабылданған күннен бастап бес жұмыс күні ішінде жұмысқа орналасуға субсидия беру туралы не осы Қағидаларға 3-1 және 3-2-

қосымшаларға сәйкес нысан бойынша жұмыс берушінің шығыстарының бір бөлігін өтеу туралы немесе себептерін дәлелді негіздей отырып, оларды беруден бас тарту туралы шешім шығарады.

Жұмыс берушіге жұмысқа орналасуға субсидия беруден бас тарту не жұмыс беруші шығыстарының бір бөлігін өтеу үшін мыналар негіз болып табылады:

1) жұмыс берушіде жалақыны төлеу бойынша алты айдан астам, сондай-ақ есептелген салықтар, алымдар және бюджетке төленетін өзге де міндетті төлемдер бойынша анықтама берілген күннің алдындағы үш айдан астам банк немесе оның филиалы алдында берешегінің болуы (егер тұлға бірнеше екінші деңгейдегі банктің немесе филиалдардың, сондай-ақ шетелдік банктің клиенті болып табылған жағдайда, осы анықтама осындай банктің әрқайсысынан ұсынылады);

2) жұмыс беруші ұсынған құжаттардың, сондай-ақ қолданылу мерзімі өткен толық емес құжаттар топтамасын және (немесе) олардағы деректердің (мәліметтердің) сәйкессіздігін ұсыну;

3) Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 3 қыркүйектегі № 353 бұйрығымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21173 болып тіркелген) бекітілген Еңбек шарттарын есепке алудың бірыңғай жүйесінде еңбек шарты туралы мәліметтерді беру және алу қағидаларына сәйкес ізденушімен жасалған еңбек шарттары бойынша мәліметтердің болмауы;

4) осы Қағидалардың 36-тармағында көзделген мерзімдерге сәйкес жұмыс берушінің ізденушіге (лерге) жаңа тұрғылықты жерінде тұрғын үй беруі туралы құжаттардың болмауы.

Ескерту. 42-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 31.12.2024 № 513 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

43. Осы Қағидаларға 4-қосымшаға сәйкес нысан бойынша жұмыс беруші шығыстарының бір бөлігін өтеу не жұмыс берушіге субсидия төлеу, өңірлік квотаға қосу, қызметтік тұрғын үй беру жөніндегі талаптар көзделетін үшжақты әлеуметтік келісімшарт еңбек мобильділігі орталығы, ерікті қоныс аударуға қатысушы және жұмыс беруші арасында еңбек мобильділігі орталығы жұмысқа орналасуға субсидия төлеу немесе жұмыс берушінің шығыстарының бір бөлігін өтеу туралы шешімдер қабылданған күннен бастап екі жұмыс күні ішінде жасалады.

Ескерту. 43-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 31.12.2024 № 513 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

44. Әлеуметтік келісімшарт жасалғаннан кейін үш жұмыс күні ішінде еңбек мобильділігі орталықтары жұмыс берушінің екінші деңгейдегі банкте немесе қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын реттеу, бақылау және қадағалау жөніндегі уәкілетті

органның лицензиясы негізінде жеке және заңды тұлғалардың банктік шоттарын ашуды және жүргізуді жүзеге асыратын ұйымдарда ашқан дербес шотына ақшалай төлемді аударады.

Ескерту. 44-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 30.05.2024 № 169 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

45. Жұмыс берушінің ұсынысы бойынша әлеуметтік келісімшартта материалдық көмекті ұсыну, әлеуметтік инфрақұрылыммен қамту бөлігінде қоныс аударушылар мен қандастарды қолдаудың қосымша шаралары көзделеді.

46. Әлеуметтік келісімшарт талаптарының орындалуын еңбек мобильділігі орталығы, мансап орталығы және жұмыс беруші бақылайды.

47. Алып тасталды - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 31.12.2024 № 513 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

3-параграф. Бір облыс шегінде қоныс аударуды ұйымдастыру тәртібі

Ескерту. 3-параграфтың тақырыбы жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 31.12.2024 № 513 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

48. Бір облыс шегінде қоныс аудару (бұдан әрі – облысшілік қоныс аудару) облыс шегінде АЕМ-нен және экономикалық даму әлеуеті төмен моноқалалардан АЕМ-ге, экономикалық даму әлеуеті орташа және жоғары шағын және моноқалаларға, сондай-ақ мемлекеттік тұрғын үй қорынан тұрғын үймен қамтамасыз ету болған кезде немесе жұмыс берушілер, жұмысқа орналастыру немесе кәсіпкерлік бастаманы дамыту жұмыс берушілер есебінен экономикалық өсу орталықтарына жүзеге асырылады.

Ескерту. 48-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 31.12.2024 № 513 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

49. Ерікті түрде қоныс аударатын адамдарды мемлекеттік қолдау:

1) жұмыскердің көшуі жұмыс берушінің қаражаты есебінен жүзеге асырылатын жағдайларды қоспағанда, адамдарға және олардың отбасы мүшелеріне материалдық көмек беруді;

2) жұмыс беруші жұмыскерге тұрғын үй ұсынған жағдайларды қоспағанда, қызметтік тұрғын үй немесе жатақханалардан бөлме беруді;

3) жұмыс берушінің қажеттілігі болған кезде кәсіптік оқытуды;

4) жаңа тұрғылықты жерінде жұмысқа орналасуға және кәсіпкерлік бастамашылыққа жәрдемдесуді;

5) жұмысқа орналасуға субсидиялар бере отырып, жұмыс күшінің мобильділігін арттыру үшін ерікті қоныс аудару шараларына қатысатын жұмыс берушілерде жұмысқа орналасуға жәрдемдесуді қамтиды.

50. Бір облыс ішінде қоныс аударуды мемлекеттік қолдау шаралары жергілікті бюджет қаражаттары есебінен жүзеге асырылады.

51. АЕМ-де және экономикалық әлеуеті төмен моноқалаларда тұратын, облысшілік қоныс аударуға қатысуға ниет білдірген және жоспарлаған адамдар ерікті облысшілік қоныс аударуға қатысушылар болып табылады.

Ескерту. 51-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 31.12.2024 № 513 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

52. Облыс шегінде қоныс аударуды жоспарлап отырған адамдар тұрғылықты жеріндегі мансап орталықтарына/ауылдық округтер әкімдіктеріне жүгінеді.

53. Мансап орталықтары және/немесе ауылдық округтердің әкімдіктері үміткерлерге облыс ішіндегі ерікті қоныс аударуға қатысу тәртібі мен шарттары және көрсетілетін мемлекеттік қолдау шаралары туралы консультация береді.

54. Ауылдық округтердің әкімдіктері бір облыс ішінде қоныс аударуға қатысуға үміткерлердің тізімін мансап орталығына жібереді.

55. Мансап орталықтары бір аудан ішінде және облыс шегінде көшуді жоспарлап отырған үміткерлердің тізімдерін қалыптастырады, қоныс аударуға қатысу тәртібі мен шарттары туралы консультациялар береді.

56. Облыс ішінде қоныс аударуға үміткерлер келісім берген жағдайда мансап орталығына осы Қағидаларға 5-қосымшаға сәйкес нысан бойынша мынадай құжаттарды:

1) Қазақстан Республикасы азаматының жеке басын куәландыратын құжаттың көшірмесі;

2) еңбек өтілін растайтын құжаттың көшірмесі (бар болса);

3) білімі туралы құжаттың көшірмесі (бар болса) қоса бере отырып өтініш береді.

57. Мансап орталықтары құжаттарды қабылдағаннан кейін бес жұмыс күні ішінде басқа ауданға көшкісі келетіндердің өтініштерін және құжаттарын әлеуметтік қорғау және халықты жұмыспен қамту мәселелері жөніндегі жергілікті органға, бір аудан ішінде көшкісі келетіндердікін халықты жұмыспен қамту мәселелері жөніндегі аудандық (қалалық) комиссияның қарауына жібереді.

58. Әлеуметтік қорғау және халықты жұмыспен қамту мәселелері жөніндегі жергілікті органы облыс шегінде облыстық (аудандық) маңызы бар қалаға көшкісі келетін адамдардың өтініштері мен құжаттары келіп түскен күннен бастап бес жұмыс күні ішінде оларды халықты жұмыспен қамту мәселелері жөніндегі өңірлік комиссияның қарауына жібереді.

59. Халықты жұмыспен қамту мәселелері жөніндегі өңірлік және аудандық (қалалық) комиссиялар өтініш берген адамдардың құжаттарын қарау қорытындысы бойынша өтініштер келіп түскен күннен бастап бес жұмыс күні ішінде облыс ішінде көшетін азаматтарға қатысты қоныс аударушылар құрамына енгізу не енгізуден бас тарту туралы ұсынымдар әзірлейді.

60. Халықты жұмыспен қамту мәселелері жөніндегі өңірлік және аудандық (қалалық) комиссиялар ұсынымдар әзірлегеннен соң үш жұмыс күні ішінде ұсынымдарды мансап орталықтарына жібереді.

61. Халықты жұмыспен қамту мәселелері жөніндегі өңірлік және аудандық (қалалық) комиссияның отырысы өтініштер мен құжаттар келіп түскен кезде өткізіледі.

62. Мансап орталықтары ұсынымдарды алған күннен бастап бес жұмыс күні ішінде комиссиялардың ұсынымдары негізінде өтініш берушілерді облыс ішінде қоныс аудару бойынша шешім қабылдайды.

63. Мансап орталықтары шешім қабылданған күннен бастап бес жұмыс күні ішінде облыс ішінде қоныс аударуға қатысатын адамдарға қабылданған шешім туралы байланыс құралдары арқылы хабарлайды.

64. Мансап орталықтары халықты жұмыспен қамту мәселелері жөніндегі өңірлік комиссияның оң қорытынды бар үміткерге осы Қағидаларға 6-қосымшаға сәйкес нысан бойынша көшуге жолдама береді. Үміткерлердің көшуі өздігінен жүзеге асырылады.

65. Еңбек мобильділігі орталықтары осы Қағидаларға 2-қосымшаға сәйкес нысан бойынша Жұмыс күшінің ұтқырлығын арттыру үшін ерікті түрде қоныс аударуға жәрдемдесу бойынша мемлекеттік қолдау көрсету туралы әлеуметтік келісімшарт жасайды.

4-параграф. Материалдық көмекті төлеу тәртібі

66. Әлеуметтік кодекстің 112-бабы 4-тармағының 1) тармақшасында көзделген материалдық көмек қоныс аударушыда немесе қандаста қандастар мен қоныс аударушыларды қабылдаудың өңірлік квотасына енгізу және жаңа тұрғылықты жерге келу туралы шешім болған кезде төленеді.

Еңбек ұтқырлығын арттыру үшін адамдарды ерікті түрде қоныс аудару шараларына қатысқанға дейін соңғы 36 ай бұрын некені (ерлі-зайыптылықты) бұзған адамдар азаматтық хал актілерін жазу кітабында некені (ерлі-зайыптылықты) бұзуды мемлекеттік тіркеу туралы анықтаманы ұсынады.

Әлеуметтік кодекстің 112-бабы 4-тармағының 1) тармақшасына сәйкес материалдық көмек алу үшін қандас немесе қоныс аударушы осы Қағидаларға 7 және 8 -қосымшаларға сәйкес нысан бойынша өтінішті "www.migration.enbek.kz." порталы арқылы электрондық нысанда ұсынады, өтінішке өтініш берушінің ЭЦҚ-мен қол қойылады немесе куәландырылады.

"Migration.enbek.kz" порталы (бұдан әрі – портал) арқылы берілген өтініш жүгінген күні тіркеледі.

Осы Қағидаларға 7 және 8-қосымшада көзделген құжаттардың толық топтамасы берілген жағдайда қандас пен қоныс аударушының "жеке кабинетінде" материалдық көмек көрсету үшін өтінішті қабылдау туралы мәртебе көрсетіледі.

Осы Қағидалардың 73-1-тармағында көзделген негіздер болған кезде мансап орталығы құжаттарды қабылдаудан бас тартады.

Еңбек мобильділігі орталығы төлемді тағайындау туралы шешімді не материалдық көмек төлеуден бас тарту туралы шешімді портал арқылы қандастар мен қоныс аударушыларға "жеке кабинетке" жібереді.

Ескерту. 66-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 31.12.2024 № 513 (01.03.2025 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

67. Экономикалық мобильділік сертификаты Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкімен бекітілген ипотекалық бағдарламасы, және (немесе) Мемлекеттік жоспарлау жүйесінің құжаттары, оның ішінде Тұрғын үй-коммуналдық инфрақұрылымды дамыту тұжырымдамасы, Қазақстан Республикасы Мемлекет басшысының тапсырмасы бойынша іске асырылатын "Наурыз" тұрғын үй бағдарламасы, сондай-ақ қаржы институттарының ипотекалық кредиттеу құралдары мен тұрғын үй құрылыс жинақ жүйесі шеңберінде осы Қағидалардың 68 және 69-тармақтарында көзделген тәртіппен және шарттармен ауылдық елді мекендерде тұрғын үйді сатып алу немесе облыстық және аудандық маңызы бар қалаларда тұрғын үй сатып алу кезінде бастапқы жарнаны төлеу үшін ипотекалық тұрғын үй несиелері бойынша беріледі.

Экономикалық мобильділік сертификаты қандастарға немесе қоныс аударушыларға қабылдау өңіріндегі тұрақты тұратын елді мекенде тұрғын үй сатып алу кезінде 1 625 АЕК мөлшерінде беріледі.

Бұл ретте, егер тұрғын үйдің құны экономикалық мобильділік сертификатының мөлшерінен аспайтын болса, ақшалай төлем сатып алынатын тұрғын үйдің нақты бағалау құны мөлшерінде жүргізіледі.

Экономикалық мобильділік сертификаты бойынша төлеу үшін еңбек мобильділігі орталығы қандастар мен қоныс аударушыларды мынадай санаттар бойынша саралайды :

1) Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындаған қандастар мен қоныс аударушыларды қоныстандыру үшін өңірлерде сұранысқа ие мамандықтар бойынша жұмыс істейтіндер;

2) отбасы құрамында өтініш берушімен тұрақты бірге тұратын еңбекке қабілетті жастағы отбасы мүшелері бар;

3) отбасы құрамында өтініш берушімен тұрақты бірге тұратын кәмелетке толмаған балалары не жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында жалпы білім беретін

немесе кәсіптік бағдарламалар бойынша күндізгі оқу нысаны бойынша оқитын балалары бар, олар он сегіз жасқа толғаннан кейін білім беру ұйымдарын бітірген уақытқа дейін (бірақ жиырма үш жасқа толғанға дейін);

4) Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындаған өңірлерде қандастар мен қоныс аударушыларды қоныстандыру үшін дара кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыратындар.

Ескерту. 67-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 14.11.2025 № 359 (01.01.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

68. Экономикалық мобильділік сертификатын алу үшін қандастар мен қоныс аударушылар осы Қағидаларға 7-қосымшаға сәйкес нысан бойынша өтінішті " Migration.enbek.kz" порталы арқылы мыналарды:

1) халықты жұмыспен қамту мәселелері жөніндегі жергілікті атқарушы орган берген қандастар мен қоныс аударушыларды қабылдаудың өңірлік квотасына енгізу туралы шешімді;

2) екінші деңгейдегі банктердің ипотекалық тұрғын үй несиелері бойынша тұрғын үй сатып алу жағдайында қарызды беруді мақұлдауы;

3) екінші деңгейдегі банктегі тұрғын үй қарыз шарты бойынша екінші деңгейдегі банкте сатушының немесе қарыз алушының ағымдағы шоттарын;

4) сатып алынатын жылжымайтын мүліктің сатып алу-сату шартының және бағалау актісінің көшірмелері;

5) өтініш берушінің жаңа тұрғылықты жері бойынша еңбек қызметін растайтын құжаттың көшірмесін қоса бере отырып тапсырады.

Жеке басын куәландыратын құжаттар, көрсетілетін қызметті алушы мен отбасы мүшелері қандастар мен қоныс аударушыларды қабылдаудың өңірлік квотасына енгізілгенге дейін өтініш берушіде және оның отбасы мүшелерінде қоныстандыру өңірлерінде жылжымайтын мүліктің болмауы (болуы) туралы анықтаманы, көрсетілетін қызметті алушының жаңа тұрғылықты жеріндегі еңбек қызметін растайтын құжатты көрсетілетін қызметті беруші ақпараттық жүйелерден алады.

Мемлекеттік қызмет көрсетілген кезде көрсетілетін қызметті алушы заңмен қорғалатын құпия құрайтын мәліметтерді пайдалануға келісім береді, егер Қазақстан Республикасының заңдарында өзгеше көзделмесе, бұл мәліметтер ақпараттық жүйелерде сақталады.

Көрсетілетін қызметті алушылардан ақпараттық жүйелерден алынған құжаттар мен мәліметтерді талап етуге жол берілмейді.

Қандас немесе қоныс аударушының жылжымайтын мүлікті жұбайынан (зайыбынан) және өзінің жақын туыстарынан, сондай-ақ алушының (өтініш берушінің) жұбайының (зайыбының) жақын туыстарынан сатып алуына экономикалық мобильділік сертификатын пайдалануға жол берілмейді.

Экономикалық мобильділік сертификатын пайдалана отырып, меншікке ресімделген жылжымайтын мүлікті 5 (бес) жыл ішінде сатуға жол берілмейді.

Мансап орталықтары құжаттардың көшірмелерінің сапасын және олардың негізгі талаптар тізбесіне сәйкес өтініш беруші ұсынған түпнұсқаларға сәйкестігін қамтамасыз етеді, қандастар немесе қоныс аударушылардың экономикалық мобильділік сертификатын беру туралы өтініштері мен құжаттарын тіркеуді жүзеге асырады, сондай-ақ қандас немесе қоныс аударушы ұсынған экономикалық мобильділік сертификатын пайдалана отырып сатып алынатын жылжымайтын мүлік объектісі бойынша құжаттардың толықтығы мен дұрыстығы тұрғысынан және үш жұмыс күні ішінде салыстырып тексеруді жүзеге асырады, өтініш тіркелген күннен бастап қандастың немесе қоныс аударушының экономикалық мобильділік сертификаты бойынша ақшалай төлемді беру туралы өтінішін еңбек мобильділігі орталығына қарау үшін жібереді.

Экономикалық мобильділік сертификатын пайдалана отырып сатып алынатын жылжымайтын мүлік объектісі туралы ұсынылған құжаттар мен мәліметтердің дұрыстығы мен толықтығы тұрғысынан қосымша салыстыру мансап орталығы маманының мәміле объектісіне оны толық және мұқият тексеру үшін шығуын жүргізу туралы еңбек мобильділігі орталығының шешімі бойынша жүзеге асырылады.

Мансап орталығы экономикалық мобильділік сертификатын пайдалана отырып сатып алынатын жылжымайтын мүлік объектісін толық және мұқият қарап шыққаннан кейін фото және видео материалдармен қоса қорытынды ұсынады және оларды еңбек мобильділігі орталығына жібереді.

Бағалау туралы есепте белгіленген бағалау объектісінің нарықтық немесе өзге де құнының дұрыстығына қатысты дау туындаған жағдайда, соның ішінде осы объект бойынша өзге бағалау туралы есебінің болуына байланысты, Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес бағалау туралы есепке сараптама жүргізілуі мүмкін.

Бағалау туралы есепке қорытынды берген бағалаушылар палатасы мен осы есепке дау білдірген тұлғаның арасындағы даулар сот тәртібімен қаралады.

Сатып алынатын жылжымайтын мүліктің құнын бағалауға дау айту туралы талап арыз беру экономикалық мобильділік сертификатын төлеу туралы өтінішті қарау мерзімдерін тоқтата тұрады.

Еңбек мобильділігі орталығы өтініш қабылданған күннен бастап үш жұмыс күні ішінде оны қарайды және осы Қағидалардың 11-қосымшасына сәйкес нысан бойынша өтініш берушіге экономикалық мобильділік сертификаты бойынша ақшалай төлемді беру туралы шешім шығарады не осы Қағидаларға 14-қосымшаға сәйкес нысан бойынша себептерін дәлелді негіздей отырып, оны беруден бас тарту туралы шешім қабылдайды, сондай-ақ өтініш берушіні қабылданған шешім туралы хабарлайды.

Мыналар:

1) өтініш берушінің осы тармақтың бірінші бөлігінде көзделген құжаттарды ұсынбауы;

2) ұсынылған құжаттарда қамтылған деректердің (мәліметтердің) дұрыс екенін анықтау;

3) жылжымайтын мүліктің мемлекеттік кадастрының бірыңғай ақпараттық жүйесіне алынған осы Қағидалардың 76-тармағында көзделген негіздердің болуы;

4) қандасқа немесе қоныс аударушыға мансап орталығы берген қоныс аударуға жолдамада көрсетілген межелі елді мекеннен тыс жерлерде тұрғын үй сатып алу;

5) тұрғын үйді сатып алу, егер аталған тұрғын үйді бұрын қоныс аударушы немесе қандас, немесе олардың отбасы мүшелері экономикалық мобильділік сертификаты бойынша ақшалай төлем есебінен сатып алған жағдайда экономикалық мобильділік сертификатын беруден бас тартуға негіз болып табылады.

Ескерту. 68-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 14.11.2025 № 359 (01.01.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

69. Еңбек мобильділігі орталықтары экономикалық мобильділік сертификаты бойынша ақшалай төлем беру туралы шешім қабылданған күннен кейін екі жұмыс күні ішінде экономикалық мобильділік сертификаты бойынша материалдық көмекті екінші деңгейдегі банктегі тұрғын үйді сатып алу немесе банк займдары туралы келісімшартқа сәйкес сатушының не қарыз алушының екінші деңгейдегі банктегі ағымдағы шотына аударады.

Ескерту. 69-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 14.11.2025 № 359 (01.01.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

70. Көшуге арналған субсидиялар отағасына және отбасының әрбір мүшесіне 70 АЕК мөлшерінде бір рет беріледі.

Көшу шығыстарын өтеу үшін қандастар мен қоныс аударушылар осы Қағидаларға 8 -қосымшаға сәйкес нысан бойынша өтініш береді.

Мансап орталықтары өтініштер тізбесін қалыптастырады және екі жұмыс күні ішінде тізбені ақы төлеу үшін еңбек мобильділігі орталығына жібереді.

Еңбек мобильділігі орталығы өтініш қабылданған күннен бастап үш жұмыс күні ішінде оны қарайды және осы Қағидаларға 12-қосымшаға сәйкес нысан бойынша көшуге субсидиялар беру туралы шешім шығарады, сондай-ақ өтініш берушіні қабылданған шешім туралы хабардар етеді.

Ескерту. 70-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 31.12.2024 № 513 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

71. Тұрғын үйді жалдау (жалға алу) және коммуналдық қызметтерді төлеу жөніндегі шығыстарды өтеу ай сайын, он екі айдан көп емес тұрғын үйді сатып алу-сату шарты бойынша тұрғын үй алғанға дейін мынадай мөлшерлерде өтеледі:

1) қалалық жерге қоныс аударғандар үшін:

бір адам үшін 20 АЕК мөлшерінде;

отбасы мүшелерінің саны екеуден төртеуге дейін болса 25 АЕК мөлшерінде;

отбасы мүшелерінің саны бес және одан көп болған кезде 30 АЕК мөлшерінде төленеді;

2) ауылдық жерге қоныс аударғандар үшін:

бір адам үшін 15 АЕК мөлшерінде;

отбасы мүшелерінің саны екеуден төртеуге дейін болған кезде 18 АЕК мөлшерінде;

отбасы мүшелерінің саны бес және одан көп болған кезде 21 АЕК мөлшерінде төленеді.

Ескерту. 71-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 14.11.2025 № 359 (01.01.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

72. Тұрғын үйді жалдау (жалға алу) және коммуналдық қызметтерге ақы төлеу бойынша шығыстарды өтеуге субсидия төлеу үшін қандастар немесе қоныс аударушылар осы Қағидаларға 8-қосымшаға сәйкес нысан бойынша өтініш береді, өтінішке тұрғын үйді жалдау (жалға алу) шартының көшірмесі қоса беріледі.

Мансап орталықтары өтініштер тізбесін қалыптастырады және екі жұмыс күні ішінде тұрғын үйді жалдау (жалға алу) және коммуналдық қызметтерді төлеу бойынша шығыстарды өтеуге субсидия төлеу үшін еңбек мобильділігі орталығына жібереді.

Еңбек мобильділігі орталығы субсидияларды төлеу туралы қарап, оны төлеу не осы Қағидаларға 13-қосымшаға сәйкес нысан бойынша себептерін дәлелді негіздей отырып, беруден бас тарту туралы шешім қабылдайды.

Мемлекеттік тұрғын үй қорынан жалға берілетін және (немесе) қызметтік тұрғын үй берілген кезде және Қазақстан Республикасының азаматтары өздерінің еңбек қатынастарының сипатына байланысты міндеттерді орындау кезеңінде, оның ішінде мемлекеттік қызметшілерді ротациялауды жүзеге асыру кезінде, сондай-ақ Қазақстан Республикасының әлеуметтік қорғау туралы заңнамасына сәйкес жұмыспен қамтуға жәрдемдесудің белсенді шараларына қатысатын адамдарға қоныстануға арналған жалдау шартына сәйкес тұрғын үйді жалдау (жалға алу) және коммуналдық қызметтерді төлеу бойынша шығыстарды өтеу ұсынылмайды.

Жұмыс берушілер жалдау шартына сәйкес жалдамалы және (немесе) қызметтік тұрғын үй берген кезде қандастар мен қоныс аударушыларға тұрғын үйді жалдау (жалға алу) және коммуналдық қызметтерге ақы төлеу жөніндегі шығыстарды өтеу ұсынылмайды.

Төлемдерді жүзеге асыру мынадай:

1) меншік құқығында, оның ішінде экономикалық мобильділік сертификаты бойынша тұрғын үй сатып алу;

2) алушыны жеке тұрғын үй қорынан жалға алынған, алып отырған тұрғын үйден шығару;

3) алушы басқа елді мекенге тұрақты тұрғылықты жерге, сондай-ақ қабылдау өңірінен тыс жерге кетуі;

4) қандастың немесе қоныс аударушының жалдау (жалдау) шартында көрсетілген мекенжай бойынша тұрмауы;

5) жалға берілетін тұрғын үйді қосымша жалдауға беру;

6) бұрмаланған және жалған мәліметтер беру жағдайлары туындаған кезде тоқтатылады.

Тұрғын үйді жалдау (жалға алу) және коммуналдық қызметтерге артық есептелген (төленген) ақы төлеу бойынша шығыстарды өтеуге субсидиялар қайтаруға жатады.

Тұрғын үйді жалдау (жалға алу) және коммуналдық қызметтерге артық есептелген (төленген) ақы төлеу бойынша шығыстарды өтеуге субсидияларды қайтару:

арызданушының өтініші;

еңбек мобильділігі орталығының шешімі;

сот шешімі бойынша жүзеге асырылады.

Ескерту. 72-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 14.11.2025 № 359 (01.01.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

73. Материалдық көмек экономикалық мобильділік сертификатын алу үшін өтініш берілген жағдайларды қоспағанда, өңірлік квотаға енгізілген сәттен бастап алты ай мерзімнен кешіктірмей өтініш берілген жағдайда беріледі.

Экономикалық мобильділік сертификатын беруге өтініш тиісті қаржы жылы ішінде беріледі.

Өтініш беру мерзімі Қағидалардың осы тармағының бірінші бөлігінде көзделген мерзім өткеннен кейін үш ай ішінде берілген өтініш берушінің өтінішхаты бойынша қалпына келтіруге жатады.

Өтінішке көрсетілген алты ай мерзімде материалдық көмек төлеу туралы өтініш беруге кедергі келтірген өтініш берушіге тәуелді емес мән-жайлар көрсетілген құжат және (немесе) осы мән-жайлардың болуын растайтын құжат қоса беріледі.

Ескерту. 73-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 14.11.2025 № 359 (01.01.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

73-1. Көшуге арналған субсидиялар, тұрғын үйді жалдау (жалға алу), коммуналдық қызметтерге ақы төлеу бойынша шығыстарды өтеу, сондай-ақ экономикалық мобильділік сертификаттары түріндегі материалдық көмек төлеу туралы өтінішті қабылдаудан бас тарту үшін негіздер:

1) өтініш берушінің Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес құжаттардың және (немесе) қолданылу мерзімі өткен құжаттардың және (немесе) көшуге субсидиялар түріндегі материалдық көмек төлемдерін тағайындау немесе тағайындаудан бас тарту туралы шешім қабылданған күнге қолданылу мерзімі аяқталатын толық емес құжаттар топтамасын ұсынуы, жалдау (жалға алу) бойынша шығыстарды өтеуі тұрғын үй, коммуналдық қызметтерге ақы төлеу, сондай-ақ экономикалық мобильділік сертификаттары;

2) жеке басты куәландыратын құжат бойынша мәліметтердің (мемлекеттік ақпараттық жүйелерден алынған мәліметтермен расталатын Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес оны ауыстырудан басқа) оларды тағайындау үшін қажетті құжаттармен сәйкес келмеуі;

3) көшуге субсидиялар, тұрғын үйді жалдау (жалға алу), коммуналдық қызметтерге ақы төлеу бойынша шығыстарды өтеу, сондай-ақ экономикалық мобильділік сертификаттары түріндегі материалдық көмек төлемдерін тағайындауға негіздердің болмауы;

4) осы Қағидалардың 73-2-тармағында көзделген мерзімнің аяқталуы.

Ескерту. Қағидалар 73-1-тармақпен толықтырылды - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 31.12.2024 № 513 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

73-2. Әлеуметтік көмек өтініш жасалған күннен бастап тағайындалады. Өтініш пен қажетті құжаттар порталда тіркелген күн әлеуметтік көмек тағайындауға өтініш жасалған күн деп есептеледі.

Ескерту. Қағидалар 73-2-тармақпен толықтырылды - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 31.12.2024 № 513 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 14.11.2025 № 359 (01.01.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрықтарымен.

73-3. Қандас, қоныс аударушы Қазақстан Республикасының Әкімшілік рәсімдік-процестік кодексінің (бұдан әрі – ҚР ӘРПК) 91-бабының 1-тармағына сәйкес еңбек мобильділігі орталығының, лауазымды тұлғаның шешіміне, іс-әрекетіне (әрекетсіздігіне) шағымдануға құқылы.

Шағым оның шешімі, іс-әрекеті (әрекетсіздігі) шағымданылатын Еңбек мобильділігі орталығына, лауазымды тұлғаға беріледі.

Шағым келіп түскен күннен бастап үш жұмыс күні ішінде оның шешімі, іс-әрекеті (әрекетсіздігі) шағымданылатын Еңбек мобильділігі орталығы, лауазымды тұлға шағымды және әкімшілік істі жоғары тұрған әкімшілік органға (бұдан әрі – шағымды қарайтын орган) жібереді.

Бұл ретте, шешімі, іс-әрекеті (әрекетсіздігі) шағымданылатын Еңбек мобильділігі орталығы, лауазымды тұлға, шағымдағы талаптарды толық қанағаттандыратын шешім қабылдаса немесе іс-әрекет жасаса, шағымды үш жұмыс күні ішінде шағымды қарайтын органға жібермеуге құқылы.

Шағымды тікелей қарайтын жоғары тұрған әкімшілік органға қандас немесе қоныс аударушының келіп түскен шағымы, оның тіркелген күнінен бастап бес жұмыс күні ішінде қаралуға тиіс.

Қазақстан Республикасының заңдарында өзгеше көзделмеген жағдайда, сотқа жүгіну ҚР ӘРПК 91-бабының 5-тармағына сәйкес сотқа дейінгі тәртіппен шағымданғаннан кейін ғана рұқсат етіледі.

Ескерту. Қағидалар 73-3-тармақпен толықтырылды - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 31.12.2024 № 513 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 14.11.2025 № 359 (01.01.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрықтарымен.

74. Бұрын көшуге субсидия тағайындалған "Еңбек" мемлекеттік бағдарламасына қатысушылар тұрғын үйді жалдау (жалға алу) және коммуналдық қызметтерге ақы төлеу бойынша шығыстарды өтеу бұрын жасалған әлеуметтік келісімшарттарға сәйкес осы Қағидалардың шарттарына сәйкес төлем алады.

75. Алып тасталды - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 30.05.2024 № 169 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

76. "Дипломмен ауылға!" бағдарламасына қатысушыда, сондай-ақ қандаста немесе қоныс аударушыда және оның отбасы мүшелерінде жаңа тұрғылықты жері бойынша соңғы бес жыл ішінде меншік құқығындағы тұрғынжайы не соңғы алты айдан астам мерзімге коммуналдық тұрғын үй қорынан тұрақты пайдалануындағы тұрғынжайы болған жағдайда жаңа тұрғылықты жері бойынша тұрғынжай, қызметтік тұрғынжай не жатақхана бөлмесі және экономикалық мобильділік сертификат бойынша ақшалай төлем берілмейді, тұрғынжайды жалдау (жалға алу) және коммуналдық қызметтерге ақы төлеу жөніндегі шығыстар өтелмейді.

Ескерту. 76-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 30.05.2024 № 169 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

76-1. Қандастардың немесе қоныс аударушылардың және олардың отбасы мүшесі (мүшелері) (бар болса) Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындаған өңірлердің шегінен тыс жерге бес жыл ішінде өз бетінше ішкі көшіп-қонған жағдайларда қандастарға немесе қоныс аударушыларға және олардың отбасы мүшесіне (мүшелеріне) (бар болса) төленген материалдық көмекті қайтару:

- 1) алушының (алушылардың) материалдық көмекті қайтару туралы өтініші;
- 2) еңбек мобильділігі орталығының қандастар немесе қоныс аударушылар және олардың отбасы мүшесі (мүшелері) (бар болса) алған материалдық көмекті ерікті түрде қайтару туралы хабарламасы (наразылығы) (бұдан әрі – хабарлама);
- 3) алынған материалдық көмек сомасын бюджетке өтеу туралы сот шешімі негіздемелер болып табылады.

Ескерту. Қағидалар 76-1-тармақпен толықтырылды - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 30.05.2024 № 169 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

76-2. Еңбек мобильділігі орталықтары қандастың немесе қоныс аударушының және олардың отбасы мүшесінің (мүшелерінің) Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындаған өңірлерден тыс жерлерге өз бетінше кету фактісі анықталған (расталған) күннен бастап үш жұмыс күні ішінде қандасқа немесе қоныс аударушыға және олардың отбасы мүшелеріне (мүшелері) (бар болса) материалдық көмекті ерікті түрде қайтару туралы хабарламаларды (наразылықтар) жібереді.

Ескерту. Қағидалар 76-2-тармақпен толықтырылды - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 30.05.2024 № 169 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

76-3. Қандас немесе қоныс аударушы және олардың отбасы мүшесі (мүшелері) хабарламаны алған күннен бастап он бес жұмыс күні ішінде алты айдан аспайтын қайтару мерзімін көздейтін жазбаша жауапты адресатқа ұсынады.

Ескерту. Қағидалар 76-3-тармақпен толықтырылды - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 30.05.2024 № 169 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

76-4. Қандасқа немесе қоныс аударушыға және олардың отбасы мүшесіне (мүшелеріне) (бар болса) осы Қағидаларға 2-қосымшамен бекітілген Әлеуметтік келісімшарттың 8-тармағынан туындайтын талаптарды еңбек мобильділігі орталығы:

1) қандас немесе қоныс аударушы және олардың отбасы мүшесі (мүшелері) шағымды қанағаттандырудан толық немесе ішінара бас тартқан;

2) не олардан берілген хабарламаға (наразылыққа) жауап алмаған жағдайларда еңбек мобильділігі орталықтарымен хабарлама (наразылық) жіберілген сәттен бастап жиырма жұмыс күні өткеннен кейін сот органдарына жібереді.

Ескерту. Қағидалар 76-4-тармақпен толықтырылды - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 30.05.2024 № 169 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

76-5. Қандастарға немесе қоныс аударушыларға және олардың отбасы мүшесіне (мүшелеріне) (бар болса) төленген материалдық көмекті қайтару жергілікті бюджет кірісіне жүзеге асырылады.

Ескерту. Қағидалар 76-5-тармақпен толықтырылды - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 30.05.2024 № 169 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

5-параграф. Қоныс аударушылар мен қандастар үшін тұрғын үй сатып алу (құнын төлеп алу) және(немесе) салу, сондай-ақ қоныс аударушылар мен қандастар үшін тұрғын үй сатып алуды және(немесе) салуды қаржыландыру тәртібі

77. Тұрғын үй қатынастары саласындағы функцияларды жүзеге асыратын жергілікті атқарушы орган қоныс аударушылар мен қандастарды тұрғын үймен қамтамасыз ету үшін:

1) бірыңғай үлгілік жоба бойынша тұрғын үй салуды, тұрғын үйді, оның ішінде өз қаражаты есебінен тұрғын үй салған жұмыс берушілерден сатып алуды (құнын төлеп алуды);

2) салынып жатқан объектілер бойынша жобалық-сметалық құжаттама әзірлеуді;

3) тұрғын үй және инженерлік-коммуникациялық инфрақұрылымды салу үшін жер учаскелерін бөлуді;

4) инженерлік инфрақұрылым объектілерін салуды жүзеге асырады.

78. Қандастар мен қоныс аударушылар үшін тұрғын үйдің қажетті саны Қазақстан Республикасының Стратегиялық жоспарлау және реформалар жөніндегі агенттігі Ұлттық статистика бюросының деректері бойынша тиісті жылға арналған қандастар мен қоныс аударушыларды қабылдаудың өңірлік квотасы белгіленгенге дейін соңғы 5 жылда орта есеппен қалыптасқан үй шаруашылықтарының орташа мөлшеріне байланысты айқындалады.

79. Тұрғын үй саны қандастар мен қоныс аударушылар санын өңірлік квотада белгіленген үй шаруашылықтарының орташа мөлшеріне бөлу жолымен бірлікпен айқындалады.

Бұл ретте егер үйлердің жалпы саны оннан көп немесе одан аз болса, бүтін бірлікке дейін дөңгелектеу қолданылады.

80. Бірыңғай үлгілік жоба бойынша тұрғын үй құрылысы жұмыс берушілер тарапынан қоса қаржыландырылған кезде жүзеге асырылады, бұл ретте жұмыс беруші тұрғын үй құнының кемінде 15%-ын қоса қаржыландырады.

Қоса қаржыландыру туралы шешімді сәулет, қала құрылысы, құрылыс және мемлекеттік сәулет-құрылыс бақылау және қадағалау істері жөніндегі жергілікті атқарушы орган қабылдайды.

81. Жұмыс берушілердің тарапынан қоса қаржыландырған жағдайда сәулет, қала құрылысы, құрылыс және мемлекеттік сәулет-құрылыс бақылау және қадағалау істері жөніндегі жергілікті атқарушы орган мен жұмыс беруші мынадай талаптарды:

1) тұрғын үйді бірлесіп салу тәртібін;

2) қоныс аударатын азаматтарды міндетті түрде жұмысқа орналастыруды;

3) жұмыс берушінің қоса қаржыландыру мөлшерін көздейтін ниет шартын жасасады.

82. Заңнамада белгіленген тәртіппен мердігерді және объектінің түпкілікті құнын айқындағаннан кейін бюджеттік бағдарламалардың әкімшісі, мердігер және жұмыс беруші тұрғын үй құрылысы және жұмыс берушінің қоса қаржыландыру шарттары туралы үшжақты шарт жасасады.

83. Тұрғын үй сатып алу (құнын төлеп алу) және(немесе салу), инженерлік инфрақұрылым объектілерін салу жергілікті атқарушы органдарға республикалық бюджеттен берілетін ағымдағы нысаналы трансферттер, нысаналы даму трансферттері есебінен қаржыландырылады.

84. Жергілікті атқарушы органдар осы міндетті іске асыру үшін жергілікті бюджет қаражатын және Қазақстан Республикасының заңнамасында тыйым салынбаған басқа да көздерді тартады.

85. Жергілікті атқарушы органдар заңнамаға сәйкес тұрғын үй салуға жер учаскелерін бөлуді, жобалық-сметалық құжаттама әзірлеуді, мемлекеттік сараптама өткізуді, қосуға техникалық шарттар беруді, сондай-ақ егжей-тегжейлі жоспарлау жобасына және жергілікті бюджет қаражаты есебінен аумақтарды салу жоспарына сәйкес инженерлік-коммуникациялық инфрақұрылымды тартуды және қосуды жүзеге асырады.

86. Тапсырыс беруші салынған немесе сатып алынған (құнын төлеп алынған) объектіні қабылдауды және пайдалануға беруді ол толық дайын болған кезде жүргізеді.

Объектіні бұзушылықтармен және құрылыстық кемшіліктермен пайдалануға қабылдаған жағдайда объектіні пайдалануға қабылдауға қатысушылар "Қазақстан Республикасындағы сәулет, қала құрылысы және құрылыс қызметі туралы" Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 16 шілдедегі Заңында белгіленген жауаптылықта болады.

87. Тұрғын үйді пайдалануға беру актісін алғанға дейін тұрғын үйді сатып алуды (сатып алуды) түпкілікті қаржыландыруға жол берілмейді.

88. Тұрғын үй сатып алынғаннан (сатып алынғаннан) және (немесе) пайдалануға берілгеннен кейін тұрғын үй қатынастары саласындағы функцияларды жүзеге асыратын жергілікті атқарушы органның балансына беріледі.

89. Тұрғын үй әлеуметтік келісімшарт жасалған жағдайда беріледі.

90. Құрылыс және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық мәселелері жөніндегі жергілікті атқарушы орган, жұмыс беруші және қандас немесе қоныс аударушы арасында 20 жыл мерзімге тұрғын үй бере отырып, жалға алу шарты жасалады.

91. Әлеуметтік келісімшарт шарттары сақталғанда, бес жыл тұру мерзімі аяқталған соң, мынадай кезде:

1) сатып алынған кездегі тұрғын үйдің баланстық құнынан қалған соманы біржолғы төлеммен енгізген;

2) қалған соманы келесі он бес жыл ішінде тең үлестермен енгізуген (бұл ретте тұрғын үйдің құны бюджетке толық өтелгенге дейін ол қатысушының меншігіне әділет органдарында жылжымайтын мүлік ауыртпалығы салынып беріледі) кезде тұрғын үй жекешелендіріледі.

Қызметтік тұрғын үйлер "Тұрғын үй қатынастары туралы" Қазақстан Республикасы Заңы 109 бабының 2-тармағының үшінші бөлігіне сәйкес жекешелендіреді.

92. Нақты тұрған кезеңінде төленген жалға алу төлемдерінің бұдан бұрын енгізілген сомалары тұрғын үй құнының есебіне қосылады.

93. 20 жылдық мерзім аяқталған соң тұрғын үйді жекешелендіру шарттарынан бас тартқан жағдайда жалға алу шарты ұзартылады.

94. Қандасқа не қоныс аударушыға жергілікті атқарушы органның немесе жұмыс берушілердің қаражаты есебінен жалға берілетін тұрғын үй берілген жағдайда, тұрғын үйді жалдау (жалға алу) және коммуналдық қызметтерге ақы төлеу жөніндегі шығыстар өтелмейді.

95. Қоныс аударушылар мен қандастарға тұрғын үйді салуды қаржыландыру сәулет, қала құрылысы және құрылыс істері жөніндегі уәкілетті орган арқылы жүзеге асырылады.

96. Қоныс аударушылар мен қандастарға тұрғын үйді сатып алуды (құнын төлеп алуды) қаржыландыру халықтың көші-қон мәселелері жөніндегі уәкілетті орган арқылы жүзеге асырылады.

6-параграф. Мемлекеттік тұрғын үй қорынан қызметтік тұрғын үйлерді, және жатақханалардан бөлмелерді беру және жайластыру тәртібі

97. Жергілікті атқарушы органдардың тапсырыстары бойынша Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындаған өңірлерге Қазақстан Республикасының әлеуметтік қорғау туралы заңнамасына сәйкес жұмыспен қамтуға жәрдемдесудің белсенді шараларына қатысатын тұлғаларға жұмыс беруші жұмыскерге тұрғынжай ұсынған жағдайды қоспағанда, тұрғын үй, қызметтік тұрғын үй және жатақханалардан бөлме беріледі.

Ескерту. 97-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 14.11.2025 № 359 (01.01.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

98. Мемлекеттік тұрғын үй қорынан берілетін тұрғын үй немесе жеке тұрғын үй қорынан жергілікті атқарушы орган жалдаған тұрғын үй әр адамға кемінде он бес шаршы метр және он сегіз шаршы метрден аспайтын пайдалы алаң көлемінде беріледі.

99. Қазақстан Республикасының әлеуметтік қорғау туралы заңнамасына сәйкес және қабылдаушы өңірдегі мансап орталығымен, белсенді еңбекке орналастыру шараларына қатысатын тұлғалардың арасында мемлекеттік тұрғын үй қорынан немесе жергілікті атқарушы орган арқылы жеке тұрғын үй қорынан жалға алынған тұрғын үйді жалға алу (қосымша жалға алу) туралы келісім жасалады, ол "Мемлекеттік тұрғын үй қорынан берілетін тұрғын үйлерді жекешелендіру қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасының Үкіметінің 2013 жылғы 2 шілдедегі № 673 қаулысымен бекітілген нысанға сәйкес рәсімделеді.

Ескерту. 99-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 14.11.2025 № 359 (01.01.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

100. Жатақханадан бөлмелер отыз бес жасқа дейінгі еңбекші жастарға (оның ішінде жетім балаларға және ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларға арналған білім беру ұйымдарының тәрбиеленушілеріне, жетім балаларға және ата-анасының қамқорлығынсыз қалған, кәмелеттік жасқа толғанға дейін ата-анасынан айырылған балаларға) олардың бұрынғы тұрған жеріне, оның ішінде облыс орталықтарында тұрғанына қарамастан беріледі.

101. Жастар, оның ішінде некеде тұрған жастар үшін жатақханалардан бөлмелер мынадай:

- 1) жасының отыз беске дейін болуы;
- 2) қолданыстағы еңбек шартының немесе әлеуметтік келісімшарттың болуы;
- 3) жылжымайтын мүлкі жоқтығы туралы анықтаманың болуы;
- 4) екінші деңгейлі банкта шот ашу туралы анықтаманың болуы шарттарына сәйкес келгенде беріледі.

102. Жастарға арналған жатақханадағы бөлмелер 10 жылға дейінгі мерзімге беріледі және жекешелендіруге жатпайды. Халықты жұмыспен қамту мәселелері жөніндегі өңірлік комиссияның шешімі бойынша жастарға арналған жатақханадағы бөлмені жалдау шарты бес жылдан аспайтын мерзімге бір рет ұзартылады.

103. Жастарға арналған жатақханадағы бөлме, тұрғын үй, қызметтік тұрғын үй халықты жұмыспен қамту мәселелері жөніндегі комиссия қабылдаған тұрғын үй беру туралы шешімнің және мансап орталығы мен қандас немесе қоныс аударушы арасында жасалған тұрғын үйді, қызметтік тұрғын үйді және жатақханадағы бөлмені жалдау (қосымша жалдау) туралы шарттың негізінде беріледі.

104. Қандастың немесе қоныс аударушының немесе еңбек етуге қабілетті отбасы мүшесінің екі айдан астам қолданыстағы еңбек шарты немесе мемлекеттік қолдау көрсету туралы әлеуметтік шарты болмаған жағдайда тұрғын үйді, қызметтік тұрғын үйді, жастарға арналған жатақханадағы бөлмені жалдау (қосымша жалдау) шарты бұзылады.

105. Егер шарт жасасу туралы ұсыныс жасалған күннен бастап бес жұмыс күні ішінде қандас немесе қоныс аударушы жалдау (қосымша жалдау) шартына қол қоймаса, мансап орталығы жастарға арналған жатақханадан бөлмені, тұрғын үйді, қызметтік тұрғын үйді басқа қатысушыға қайта бөледі.

106. Мансап орталығы жастарға арналған жатақханадан бөлмені, тұрғын үйді, қызметтік тұрғын үйді жалдау (қосымша жалдау) шартын мансап орталығының (қоныстандыру жерінің) тұрғын үй комиссиясы тиісті шешім қабылдағаннан кейін бес жұмыс күні ішінде жасайды.

107. Қандас немесе қоныс аударушы жастарға арналған жатақханадан бөлмені, тұрғын үйді, қызметтік тұрғын үйді жалдау (қосымша жалдау) шартының тарапы болады.

108. Жастарға арналған жатақханадан бөлмені, тұрғын үйді, қызметтік тұрғын үйді жалдау (қосымша жалдау) шарты Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексінде көзделген тәртіппен екі данада жасалады.

109. Жастарға арналған жатақханалардан бөлмені, тұрғын үйді, қызметтік тұрғын үйді жалдау (қосымша жалдау) шартының бір данасы мансап орталығында сақталады, екіншісі өтініш берушіге беріледі және жастарға арналған жатақханадан бөлмеге, тұрғын үйге, қызметтік тұрғын үйге қоныстануға құқық беретін жалғыз құжат болып табылады.

110. Жалдау (қосымша жалдау) шарты күнтізбелік бір жыл мерзімге жасалады және тараптардың біреуі шарт аяқталғанға дейін күнтізбелік бір ай қалғанда жалдау (қосымша жалдау) шартының талаптарына сәйкес хабарлама (еркін нысанда) жіберген жағдайларды қоспағанда, жыл сайын (жатақханадағы бөлмені жалға арудың онжылдық мерзімі аяқталғанға дейін) автоматты түрде ұзартылады.

111. Қандас немесе қоныс аударушы қайтыс болған жағдайда бұрын жасалған жалдау (қосымша жалдау) шарты халықты жұмыспен қамту мәселелері жөніндегі қалалық (аудандық) комиссияның келісімімен тұрғын үй комиссиясының шешімі бойынша жалға алушы отбасының кәмелетке толған мүшесімен ұзартылады.

112. Отбасының кәмелетке толған мүшесі болмаған жағдайда жалдау (қосымша жалдау) шарты қалалық (аудандық) комиссияның келісімімен отбасының кәмелетке толмаған мүшесінің (мүшелерінің) заңды өкілдерімен жасалады.

113. Жалға алушының ауысуы тұрғын үйді жалдау (қосымша жалдау) шартын қайта ресімдеуге алып келеді.

114. Жастарға арналған жатақханадан бөлме, тұрғын үй, қызметтік тұрғын үй қандасқа немесе қоныс аударушыға бір рет қана беріледі.

115. Төтенше жағдайлардың немесе күшпен еңсеруге келмейтін (форс-мажор) өрт, жер сілкіну, су тасқыны сияқты жағдайлардың нәтижесінде жастарға арналған жатақхана, тұрғын үй, қызметтік тұрғын үй апаттық, авариялық, тұру үшін жарамсыз болып танылған жағдайда бос тұрғын үй болған кезде соған теңестірілген басқа тұрғын үй беріледі.

116. Жастарға арналған жатақханадан бөлмені, тұрғын үйді, қызметтік тұрғын үйді жалға алудың ай сайынғы төлемінің мөлшерін Қазақстан Республикасы Құрылыс және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық істері агенттігі төрағасының 2011 жылғы 26 тамыздағы № 306 бұйрығымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 7232 болып тіркелді) бекітілген Мемлекеттік тұрғын үй қорынан тұрғын үйді пайдаланғаны үшін төлем мөлшерін есептеу әдістемесіне сәйкес мансап орталығы айқындайды.

117. Тұрғын үйді бөлудің осы тәртібі ЖҚЖК 2020 бағдарламасы, "Еңбек" мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде бұрын салынған (сатып алынған) қызметтік тұрғын үйге және еңбек жастарына арналған жатақханаларға, сондай-ақ жергілікті

бюджет қаражаты есебінен салынған және (немесе) сатып алынған тұрғын үйге және жатақханаларға қолданылады.

Жұмыс күшінің ұтқырлығын
арттыру үшін адамдардың
ерікті түрде қоныс
аудару қағидаларына
1-қосымша

Ескерту. 1-қосымша алып тасталды - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 31.12.2024 № 513 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

Жұмыс күшінің ұтқырлығын
арттыру үшін адамдардың
ерікті түрде қоныс аудару
қағидаларына
2-қосымша
Нысан

Жұмыс күшінің ұтқырлығын арттыру үшін ерікті түрде қоныс аударуға жәрдемдесу бойынша мемлекеттік қолдау көрсету туралы әлеуметтік келісімшарт

Ескерту. 2-қосымша жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 31.12.2024 № 513 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

_____ " ____ " _____ 20__ жылғы
(жасалған орны)

_____ Бұдан әрі "Еңбек
мобильділігі орталығы" деп аталатын

_____ (Еңбек мобильділігі орталығының атауы, бизнес сәйкестендіру нөмірі) атынан

_____ (лауазымы, тегі, аты, әкесінің аты (бар болса)

бір тараптан және бұдан әрі "Ерікті қоныс аударуға қатысушы" деп аталатын

_____,
(тегі, аты, әкесінің аты (бар болса), жеке сәйкестендіру нөмірі, жеке басты куәландыратын құжаттың сериясы, нөмірі, қашан және кім берген), екінші тараптан төмендегілер туралы осы әлеуметтік келісімшартты (бұдан әрі – Келісімшарт) жасасты:

1-тарау. Келісімшарттың мәні

1. Келісімшарт жұмыс күшінің ұтқырлығын арттыру үшін ерікті түрде қоныс аударуға жәрдемдесу, сондай-ақ мемлекеттік қолдау шараларын көрсету мақсатында жасалды.

2. Еңбек мобильділігі орталығының филиалы ретінде Мансап орталығы және Ерікті қоныс аударуға қатысушы Келісімшарттың тараптары ретінде қатысады.

Келісімшарт шеңберінде ерікті қоныс аударуға қатысушыға мынадай мемлекеттік қолдау шаралары ұсынылады:

(мемлекеттік қолдау шараларын көрсету)

3. Келісімшарт Еңбек мобильділігі орталығы басшысының бұйрығы негізінде жасалды.

2-тарау. Тараптардың құқықтары мен міндеттері

4. Мансап орталығының:

1) Ерікті қоныс аударуға қатысушыдан материалдық көмек тағайындау және тұрғын үй, қызметтік тұрғын үй (еңбекші жастарға арналған жатақханалардан бөлмелер) беру үшін өтініш пен құжаттар топтамасын қабылдауға;

2) тұрғын үй комиссиясының Ерікті қоныс аударуға қатысушыға тұрғын үй, қызметтік тұрғын үй (еңбекші жастарға арналған жатақханалардан бөлмелер) беру туралы шешімін қабылдауға;

3) Ерікті қоныс аударуға қатысушымен тұрғын үйді, қызметтік тұрғын үйді (еңбекші жастарға арналған жатақханалардан бөлмелерді) жалдау (жалға алу) шартын жасасуға;

4) материалдық көмек төлеу туралы шешім қабылдау және ерікті қоныс аударуға Қатысушының дербес шотына субсидиялар аудару үшін Еңбек мобильділігі орталығына жібереді;

5) Ерікті қоныс аударуға қатысушының тұрғын үйге, қызметтік тұрғын үйге (еңбекші жастарға арналған жатақханалардағы бөлмеге) қоныстануын қамтамасыз етуге ;

6) ерікті қоныс аударуға Қатысушыны жаңа тұрғылықты жері бойынша тіркеуге жәрдемдесуге;

7) Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары – Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2023 жылғы 22 маусымдағы № 234 бұйрығымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 32880 болып тіркелген) бекітілген Жұмыс күшінің ұтқырлығын арттыру үшін адамдардың ерікті түрде қоныс аудару қағидаларында келісілген жағдайларда Ерікті қоныс аударуға қатысушы отбасының кәмелеттік жасқа толған басқа мүшелерімен тұрғын үйді жалға алу шартын қайта жасауға құқығы бар.

5. Мансап орталығы:

1) Ерікті қоныс аударуға қатысушының тұрақты жұмыс орнына жұмысқа орналасуына, кәсіпкерлік қызметті дамытуға және кәсіби дағдыларды игеруге жәрдемдесуге және оны бақылауды жүзеге асыруға;

2) Ерікті қоныс аударуға қатысушы мен жұмыс берушінің Келісімшартты орындауына мониторингті жүзеге асыруға;

3) тараптардың міндеттемелерді орындауына мониторингті жүзеге асыруға қажетті ақпаратты, құжаттарды және материалдарды тараптардан сұратуға және алуға;

4) Ерікті қоныс аударуға қатысушының көшу тәртібіне, мерзіміне қатысты ақпаратты шыққан жеріндегі мансап орталығынан сұратуға;

5) Ерікті қоныс аударуға қатысушы мен жұмыс берушіден Келісімшарт талаптарының уақтылы және тиісінше орындалуын талап етуге;

6) Келісімшарт талаптары орындалмаған және (немесе) тиісінше орындалмаған жағдайда тұрғын үйді, қызметтік тұрғын үйді (еңбекші жастарға арналған жатақханалардан бөлмені) жалға алу шартын бұзуға;

7) жұмысқа орналастырудың жеке картасында ерікті қоныс аударуға қатысушының қоныс аударғаннан кейін тұрақты жұмысқа орналасқаны туралы мәліметтерді көрсетуге;

8) Ерікті түрде қоныс аударуға қатысушылар және олардың кәмелеттік жасқа толған отбасы мүшелері арасында жыл сайын берілген тұрғын үйдің сапасына қанағаттану бойынша сауалнама жүргізуге;

9) саны, сапасы, қоныс аударуға арналған елді мекенде орналасуы бойынша ерікті түрде қоныс аударуға қатысушыны тұрғын үймен қамтамасыз ету тетігіне мониторинг жүргізуге;

10) Қатысушының Келісімшартта көзделген міндеттемелерді орындауына мониторинг жүргізуге міндетті.

6. Ерікті қоныс аударуға қатысушының:

1) Мансап орталығына материалдық көмек тағайындау және тұрғын үй, қызметтік тұрғын үй (еңбекші жастарға арналған жатақханалардан бөлмелер) бөлу үшін өтініш пен қажетті құжаттар топтамасын тапсыруға;

2) шыққан жерінің Мансап орталығынан көшудің тәртібі, мерзімі және қабылдау шарттары туралы, оның ішінде тұрғын үймен, қызметтік тұрғын үймен (еңбекші жастарға арналған жатақханалардан бөлмемен) қамтамасыз ету және тұрақты жұмыс орнына жұмысқа орналастыру мәселелері бойынша ақпарат алуға;

3) Келісімшарт тараптарынан Келісімшарттың уақтылы және тиісінше орындалуын талап етуге;

4) Келісімшартта көзделген мемлекеттік қолдау шараларын алуға құқығы бар;

5) мансаптық орталықпен тұрғын үйді, қызметтік тұрғын үйді (еңбек жастарына арналған жатақханалардағы бөлмелерді) жалға алу шартын жасасуға және оған белгіленген мерзімде қоныстануға;

6) әзірленген бизнес-жоспарға сәйкес дара кәсіпкер, заңды тұлға, жеке практикамен айналысатын тұлға ретінде немесе шаруа немесе фермер қожалықтары нысанында міндетті түрде тіркей отырып, кәсіпкерлік қызметпен айналысуға;

7) жұмыс беруші ұсынған тұрақты жұмыс орнына жұмысқа орналасуға не кейіннен жұмысқа орналаса отырып, кәсіптік оқудан өтуге құқығы бар.

7. Ерікті қоныс аударуға қатысушы:

1) Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрінің 2020 жылғы 30 наурыздағы № 267 бұйрығымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 20192 болып тіркелген) бекітілген Қазақстан Республикасының халқын құжаттандыру және тіркеу мәселелері бойынша Мемлекеттік қызметтер көрсету қағидаларына сәйкес Қазақстан Республикасының аумағында тұрғылықты жері және уақытша болатын (тұратын) жері бойынша тіркелу;

2) коммуналдық және жалға алу ақысын уақтылы төлеуге;

3) тараптардың міндеттемелерін орындауына мониторингті жүзеге асыруға қажетті ақпаратты, құжаттар мен материалдарды уақтылы және толық көлемде тараптардың сұратуы бойынша ұсынуға;

4) өзіне көрсетілетін мемлекеттік қолдау шаралары шеңберінде жүктелген міндеттемелерді адал атқаруға;

5) ерікті қоныс аударуға қатысушы мен оның отбасы мүшесінің Қазақстан Республикасының әлеуметтік кодексіне сәйкес жұмыспен қамтуға жәрдемдесудің белсенді шараларына қатысушыларға көзделген мемлекеттік қолдау шараларын Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындаған өңірлерден тыс жерлерге өз еркімен ішкі көші-қон жағдайларында бес жыл ішінде толық көлемде мерзімінен бұрын қайтаруға құқылы.

8. Ерікті қоныс аударуға қатысушы және оның отбасы мүшесі (мүшелері) алған мемлекеттік қолдау шараларын бюджетке қайтару бұйрықпен бекітілген жұмыс күшінің ұтқырлығын арттыру үшін адамдарды ерікті түрде қоныс аудару қағидаларында көзделген тәртіппен жүзеге асырылады – Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2023 жылғы 22 маусымдағы № 234 (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 32880 болып тіркелген), вахталық әдіспен жұмысқа орналасу, әскери қызметке шақыру, осы елді мекенде тұруға мүмкіндік бермейтін ауру жағдайларын қоспағанда, ерікті түрде қоныс аударуға қатысушының отбасы мүшесін өңірден тыс жерде білім беру орындарында оқыту қоныстану орындары.

3-тарау. Тараптардың жауапкершілігі

9. Мансап орталығы мен Ерікті қоныс аударуға қатысушы осы Келісімшартта көзделген өз міндеттемелерін орындамағаны не тиісінше орындамағаны үшін Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде белгіленген жауаптылықта болады.

10. Мансап орталығы мен Ерікті қоныс аударуға қатысушы осы Келісімшартта көзделмеген жауапкершілік шаралары Қазақстан Республикасының азаматтық заңнамасының нормаларына сәйкес қолданылады.

11. Осы Келісімшарттың қолданылу мерзімінің аяқталуы Мансап орталығын және Ерікті қоныс аударуға қатысушыларды осы мерзімнің аяқталуына дейін болған бұзушылық үшін жауапкершіліктен босатпайды.

4-тарау. Еңсерілмейтін күш жағдаяттары

12. Мансап орталығы мен Ерікті қоныс аударуға қатысушы осы Келісімшартқа қол қойылғаннан кейін туындаған өрт, жер сілкінісі, су тасқыны және апатты құбылыстар, әскери әрекеттер сияқты төтенше жағдайларда немесе күшпен еңсеруге келмейтін жағдайларда (форс-мажор) міндеттемелерін толық немесе ішінара орындамағаны үшін жауапкершіліктен босатылады.

13. Форс-мажорлық жағдаяттар туындаған кезде, осы Келісімшартқа сәйкес қандай да болмасын міндеттемесінің орындалуы осындай жағдайдың туындауына орай мүмкін болмай қалған Мансап орталығы мен Ерікті қоныс аударуға Қатысушы форс-мажорлық жағдай туындаған немесе тоқтатылған сәттен бастап үш жұмыс күні ішінде жазбаша нысанда (осы келісімшарт бойынша өз міндеттемелерінің орындалмауы мүмкіндігін уәждемелеп және негіздеп) хабардар етуге міндеттенеді.

14. Хабардар етпеу немесе уақтылы хабарламау, мұндай хабардар етпеу немесе уақтылы хабарламау тиісті форс-мажорлық жағдайлардан тікелей туындаған жағдайларды қоспағанда, Мансап орталығы мен ерікті қоныс аударуға Қатысушыны осы Келісімшарт бойынша міндеттемелердің орындалмауы үшін жауапкершіліктен босатушы негіздеме ретінде кез келген форс-мажорлық жағдайға сілтеме жасаудан айырады. Форс-мажорлық жағдайлардың басталуы немесе тоқтатылуы туралы хабарлама форс-мажорлық жағдайлар жалпыға белгілі және көпшілік сипатта болған әрі дәлелдеуді қажет етпейтін жағдайларды қоспағанда, құжатпен не мұндай жағдайларды растайтын тиісті органның және/немесе мекеменің шешімімен расталуға тиіс.

15. Осы Келісімшарт бойынша міндеттемелердің орындалу мерзімі форс-мажорлық жағдайлар, сондай-ақ осы жағдайлардан туындаған салдар орын алған уақытқа тең болады. Егер форс-мажорлық жағдайлардың туындауына байланысты Мансап орталығының және Ерікті қоныс аударуға қатысушының осы Келісімшарт бойынша міндеттемелердің толық немесе ішінара орындалмауы ____ (кезеңі көрсетілсін) асатын болса, онда Мансап орталығы мен ерікті қоныс аударуға қатысушы осы Келісімшартты бұзуға құқылы.

5-тарау. Басқа да жағдайлар

16. Келісімшартқа тараптардың келісуі бойынша қосымша келісімшартқа қол қою арқылы өзгерістер мен толықтырулар енгізіледі.

"Дербес деректер және оларды қорғау туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 8-бабына сәйкес Келісімшартта көзделген міндеттемелердің орындалуына мониторинг жүргізу үшін осы Келісімшартқа қол қоя отырып, Қатысушы өзінің және оның отбасы мүшелерінің дербес деректерін жинауға және өңдеуге келісім береді.

17. Осы Келісімшарт оған Еңбек мобильділігі орталығы және Ерікті қоныс аударуға қатысушы қол қойған сәттен бастап күшіне енеді және 20__ " __ " _____ жылға дейін қолданылады.

6-тарау. Тараптардың мекенжайлары мен деректемелері

_____
_____
(Еңбек мобильділігі орталығының
толық атауы)

_____
(заңды мекенжайы)

_____
(телефон, факс)

_____
(уәкілетті өкілдің тегі, аты,
әкесінің аты (бар болса)

_____
(қолы)
М.О.

_____
_____
(тегі, аты, әкесінің аты (бар болса)

_____
(мекенжайы)

_____
(телефон, факс)

_____
(қолы)

Жұмыс күшінің ұтқырлығын
арттыру үшін адамдардың ерікті
түрде қоныс аудару
қағидаларына
3-қосымша

Нысан

Өтініш

Ескерту. 3-қосымша жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 14.11.2025 № 359 (01.01.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

_____
_____
(Ереже, жарғы)

_____
(жұмыс берушінің атауы)

атынан _____

(уәкілетті өкілдің лауазымы, тегі, аты, әкесінің аты (бар болса))

жұмыс беруші ретінде ерікті өңіраралық қоныс аударуға қатысушылар құрамына қосуды және 400 АЕК мөлшерінде субсидия тағайындауды немесе тұрғын үй шығыстарын өтеуді сұраймын.

Мәселе оң шешілген жағдайда төмендегілер туралы:

1) ерікті түрде қоныс аударуға қатысушыны кемінде екі немесе бес жыл мерзімге тұрақты жұмысқа орналастыруға;

2) жұмысқа орналастырылған қызметкерлердің еңбек шарттары бойынша мәліметтерді "Электрондық еңбек шарттарын есепке алудың бірыңғай жүйесі" ААЖ-да орналастыруды қамтамасыз ету;

3) Ерікті түрде қоныс аударуға қатысушының көшуі, жаңа тұрғылықты жерінде жайластыруға жәрдемақы беру, қызметтік тұрғын үй беру жөніндегі немесе жұмыскердің тұрғын үй жалдау жөніндегі шығыстарын өтеу, жұмыскердің тұрғын үй сатып алуға жұмсаған шығыстарын ішінара өтеу, жұмыскердің шығыстарын толық немесе ішінара өтеу міндеттемелерін қабылдаймын.

№ р/с	Ерікті қоныс аударуға қатысушының тегі, аты, әкесінің аты (бар болса)	Бұйрықтың №, күні	Кім ретінде жұмысқа қабылданды	Айлық жалақының мөлшері, теңге
1	2	3	4	5

Қосымша:

1. Көшу, жаңа тұрғылықты жерде орнығуына жәрдемақы беру, қызметтік тұрғын үй беру немесе жұмыскердің тұрғын үйді жалдау бойынша шығыстарын өтеу, жұмыскердің тұрғын үй сатып алуға жұмсаған шығыстарын ішінара өтеу бойынша шығыстар сметасы.

2. Қандастар мен қоныс аударушыларды қабылдаудың өңірлік квотасына қосу туралы өңірлік комиссияның шешімі.

3. Жұмыс берушінің жұмысқа қабылдау туралы актісі не жұмыс берушінің қолымен және мөрімен (бар болса) куәландырылған жұмыскерлермен жасалған еңбек шарттарының көшірмесі;

4) шығыстарды өтеу кезінде тұрғын-үйді сату-сатып алу келісімшартын;

5) жалдау немесе қайтарымсыз негізде пайдалану келісімшарты.

Басшы _____ қолы күні

М.О. (бар болса)

Жұмыс күшінің ұтқырлығын
арттыру үшін адамдардың
ерікті түрде қоныс аудару

Жұмыспен қамту субсидияларын төлеу туралы
ШЕШІМ "___" _____ 20___ жылғы № _____

Ескерту. Қағидалар 3-1-қосымшамен толықтырылды - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 31.12.2024 № 513 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 14.11.2025 № 359 (01.01.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрықтарымен.

_____ облысының Еңбек мобильділігі орталығы Жұмыс күшінің ұтқырлығын арттыру үшін адамдардың ерікті түрде қоныс аудару қағидаларының 36-тармағы 1-тармақшасына сәйкес субсидия төлеу туралы өтінішті қарап, төмендегі шешімді қабылдады:

1. _____
(жұмыс берушінің атауы)

№ р/с	жұмыскердің (лердің) тегі, аты, әкесінің аты (бар болса) (ЖСН)	жұмыскердің лауазымы (лердің)	субсидияның мөлшері (АЕК)	төлеуге сома (теңге)

жұмысқа орналасуға мынадай мөлшерде субсидия төленсін:

2. Жұмыс берушінің ағымдағы шотына аудару KZ

(банктің атауын, банктің жеке сәйкестендіру нөмірін, банктің банктік сәйкестендіру кодын, алушының банктік шотының нөмірін көрсету)

Басшының қолы _____ / (Тегі, аты, әкесінің аты (бар болса))

Жұмыс күшінің ұтқырлығын
арттыру үшін адамдардың
ерікті түрде қоныс аудару
қағидаларына
3-2-қосымша
Нысан

Қоныс аударушының немесе қандастың отбасына тұрғын үй беру үшін жұмыс берушінің шығыстарының бір бөлігін өтеу туралы
ШЕШІМ 20___ жылғы "___" _____ № _____

Ескерту. Қағидалар 3-2-қосымшамен толықтырылды - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 31.12.2024 № 513 (алғашқы ресми жарияланған күнінен

кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 14.11.2025 № 359 (01.01.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрықтарымен.

_____ облысының Еңбек мобильділігі орталығы жұмыс күшінің ұтқырлығын арттыру үшін адамдарды ерікті түрде көшіру қағидаларының 36-тармағының 2) тармақшасына сәйкес субсидиялар төлеу туралы өтінішті қарап, мынадай шешім қабылдады:

1. _____
(жұмыс берушінің атауы)

қоныс аударушының немесе қандастың отбасына тұрғын үй беру үшін жұмыс берушінің шығыстарының бір бөлігі мынадай сомада төленсін:

№ р/с	Жұмыскердің (лердің) тегі, аты, әкесінің аты (бар болса) (ЖСН)	Жұмыскердің лауазымы (лер)	Төлеуге сома (теңге)

2. Жұмыс берушінің ағымдағы шотына аудару KZ _____

_____ (банктің атауы, банктің жеке сәйкестендіру нөмірі, банктің банктік сәйкестендіру коды, алушының банктік шотының нөмірі көрсетіледі).

Басшының қолы _____ / (Тегі, аты, әкесінің аты (бар болса))

Жұмыс күшінің ұтқырлығын
арттыру үшін адамдардың
ерікті түрде қоныс аудару
қағидаларына
4-қосымша

Нысан

Жұмыс күшінің ұтқырлығын арттыру үшін ерікті түрде қоныс аударуға жәрдемдесу бойынша мемлекеттік қолдау көрсету туралы ұшжақты әлеуметтік келісімшарт

Ескерту. 4-қосымша жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 31.12.2024 № 513 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

_____ 20__ жылғы "___"

(жасалған орны)

Бұдан әрі "Еңбек мобильділігі орталығы" деп аталатын

_____ (Еңбек мобильділігі орталығының атауы, бизнес-сәйкестендіру нөмірі, лауазымы,

_____ тегі, аты, әкесінің аты (бар болса)

атынан _____

бір тараптан, бұдан әрі – "Ерікті қоныс аударуға қатысушы" деп аталатын

(тегі, аты, әкесінің аты (бар болса), жеке сәйкестендіру нөмірі, жеке басын куәландыратын құжаттың сериясы, нөмірі, қашан және кім берген) атынан екінші тараптан және "Жұмыс беруші" деп аталатын

(жұмыс берушінің атауы, заңды өкілінің тегі, аты, әкесінің аты (бар болса), бизнес сәйкестендіру нөмірі, жұмыс берушінің заңды мекен-жайы) үшінші тараптар төмендегі туралы осы әлеуметтік келісімшартты (бұдан әрі – Келісімшарт) жасасты:

1-тарау. Келісімшарттың мәні

1. Келісімшарт жұмыс күшінің ұтқырлығын арттыру үшін ерікті түрде қоныс аударуға жәрдемдесу, сондай-ақ мемлекеттік қолдау шараларын көрсету мақсатында жасалды.

2. Еңбек мобильділігі орталығының филиалы ретінде Мансап орталығы, Ерікті қоныс аударуға қатысушы және Жұмыс беруші Келісімшарт тараптары болады.

Келісімшарт шеңберінде жұмыс беруші Ерікті қоныс аударуға қатысушыға мынадай қолдау шараларын ұсынуға міндеттеледі:

(Ерікті қоныс аударуға қатысушыға көрсетілетін мемлекеттік қолдау шараларын көрсету)

3. Келісімшарт Еңбек мобильділігі орталығы басшысының 20 ____ жылғы " ____ " _____ № ____ бұйрығы негізінде жасалды.

2-тарау. Тараптардың құқықтары мен міндеттері

4. Мансап орталығының:

1) Жұмыс берушіден жұмыс берушінің шығыстарын өтеу үшін өтініш пен құжаттар топтамасын қабылдауға;

2) жаңа тұрғылықты жері бойынша Ерікті түрде қоныс аударуға қатысушыны тіркеуге жәрдем көрсетуге;

3) Қағидаларда айтылған жағдайларда Ерікті түрде қоныс аударуға қатысушының кәмелетке толған басқа да отбасы мүшелерімен тұрғын үйді жалдау шартын қайта жасасуға құқығы бар.

5. Мансап орталығы міндетті:

1) жұмысқа орналастырылған күннен бастап екі және бес жыл ішінде Ерікті қоныс аударуға қатысушының жұмыс орнының сақталуына бақылауды жүзеге асыруға;

2) Ерікті қоныс аударуға қатысушының және жұмыс берушінің Келісімшартты орындауына мониторингті жүзеге асыруға;

3) тараптардың міндеттемелерін орындау мониторингін жүзеге асыру үшін қажетті ақпаратты, құжаттар мен материалдарды тараптардан сұратуға және алуға;

4) Ерікті қоныс аударуға қатысушыдан және жұмыс берушіден Келісімшарт талаптарының уақтылы және тиісінше орындалуын талап етуге міндетті;

5) жеке жұмысқа орналастыру картасында қоныс аударғаннан кейін Ерікті қоныс аударуға қатысушылардың тұрақты жұмысқа орналасуы туралы мәліметтерді көрсетуге міндетті.

6. Ерікті қоныс аударуға қатысушының:

1) Келісімшарт тараптарынан Келісімшарттың уақтылы және тиісінше орындалуын талап етуге;

2) Жұмыс берушіден Келісімшартта көзделген қолдау шараларын алуға құқығы бар;

3) жұмыс беруші ұсынған тұрақты жұмыс орнына жұмысқа орналасуға не кейіннен жұмысқа орналаса отырып, жұмыс берушінің өтінімі бойынша кәсіптік оқудан өтуге құқығы бар.

7. Ерікті қоныс аударуға қатысушы:

1) Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрінің 2020 жылғы 30 наурыздағы № 267 бұйрығымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 20192 болып тіркелген) бекітілген Қазақстан Республикасының халқын құжаттандыру және тіркеу мәселелері бойынша Мемлекеттік қызметтер көрсету қағидаларына сәйкес Қазақстан Республикасының аумағында тұрғылықты жері және уақытша болатын (тұратын) жері бойынша тіркелу;

2) тараптардың міндеттемелерін орындауына мониторингті жүзеге асыруға қажетті ақпаратты, құжаттар мен материалдарды уақтылы және толық көлемде тараптардың сұратуы бойынша ұсынуға;

3) өзіне көрсетілетін мемлекеттік қолдау шаралары шеңберінде жүктелген міндеттемелерді адал атқаруға міндетті;

8. Жұмыс берушінің:

1) Мансап орталығына субсидиялар тағайындау, шығыстарды өтеу үшін қажетті өтініш пен құжаттар топтамасын беруге;

2) келісімшарт тараптарынан келісімшарттың уақтылы және тиісінше орындалуын талап етуге құқығы бар.

9. Жұмыс беруші:

1) жұмысқа қабылдау немесе одан бас тарту туралы мансап орталығын Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген мерзімдерде хабардар етуге;

2) Ерікті қоныс аударуға қатысушымен 2015 жылғы 23 қарашадағы Қазақстан Республикасының Еңбек кодексіне (бұдан әрі – Еңбек кодексі) сәйкес еңбек шартын жасауға;

3) "Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы (Салық кодексі)" Қазақстан Республикасының Кодексіне (бұдан әрі – Салық кодексі), Қазақстан Республикасының Әлеуметтік кодексіне, "Міндетті әлеуметтік сақтандыру туралы" Қазақстан Республикасының Заңына, "Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру туралы" Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес Ерікті қоныс аударуға қатысушылар алған кірістерден жеке табыс салығын және міндетті зейнетақы жарналарын ұстауды және аударуды, сондай-ақ әлеуметтік салық төлеуді және орындалған жұмыстар мен көрсетілген қызметтер үшін Ерікті қоныс аударуға қатысушыларға төленетін жұмыс берушінің табыс түріндегі төлейтін шығыстарынан әлеуметтік аударымдар аударуды жүргізуге;

4) ерікті қоныс аударуға қатысушыны кейіннен жұмысқа орналастыра отырып, кәсіптік оқытуға жіберуге міндетті.

10. Әлеуметтік келісімшарттың талаптарына сәйкес, ерікті қоныс аударуға қатысушының өз еркі бойынша Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындаған өңірлерден тыс жерлерге ішкі дербес көші-қоны жағдайында бес жыл ішінде жұмыс беруші Қазақстан Республикасының әлеуметтік кодексіне сәйкес жұмыспен қамтуға жәрдемдесудің белсенді шараларына қатысушыларға көзделген мемлекеттік қолдау шараларын толық көлемде мерзімінен бұрын қайтаруға міндетті.

3-тарау. Тараптардың жауапкершілігі

11. Мансап орталығы, Ерікті қоныс аударуға қатысушы және жұмыс беруші осы Келісімшартта көзделген өз міндеттемелерін орындамағаны не тиісінше орындамағаны үшін Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде белгіленген жауаптылықта болады.

12. Жұмыс берушілер Ерікті қоныс аударуға қатысушыны жұмысқа орналастыру жөніндегі міндеттемені орындамаған жағдайда жұмыс берушілер жұмыскердің көшу, жаңа тұрғылықты жерде орнығуға жәрдемақы ұсынуға, қызметтік тұрғын үй беруге жұмыскердің шығыстарын өтеуге немесе тұрғын үйді жалдау бойынша шығыстарын өтеуге, жұмыскердің тұрғын үй сатып алуға шығыстарын ішінара өтеу, жұмыскердің мектепке дейінгі білім беру ұйымдарының қызметтеріне ақы төлеу шығыстарын толық немесе ішінара өтеуге мемлекет көтерген шығыстарды өтейді.

13. Мансап орталығының мен Ерікті қоныс аударуға қатысушылармен жұмыс берушілердің осы Келісімшартта көзделмеген жауапкершілік шаралары Қазақстан Республикасының азаматтық заңнамасының нормаларына сәйкес қолданылады.

14. Осы Келісімшарттың қолданылу мерзімінің аяқталуы Мансап орталығын Ерікті қоныс аударуға қатысушыды және жұмыс берушіні осы мерзімнің аяқталуына дейін болған оны бұзғаны үшін жауапкершіліктен босатпайды.

4-тарау. Еңсерілмейтін күш жағдаяттары

15. Мансап орталығы Ерікті қоныс аударуға қатысушы және жұмыс беруші осы Келісімшартқа қол қойылғаннан кейін туындаған өрт, жер сілкінісі, су тасқыны және апатты құбылыстар, әскери әрекеттер сияқты төтенше жағдайларда немесе күшпен еңсеруге келмейтін жағдайларда (форс-мажор) міндеттемелерін толық немесе ішінара орындамағаны үшін жауапкершіліктен босатылады.

16. Форс-мажорлық жағдайлар туындаған кезде, осы Келісімшартқа сәйкес қандай да болмасын міндеттемесінің орындалуы осындай жағдайдың туындауына орай мүмкін болмай қалған Мансап орталығы, Ерікті қоныс аударуға қатысушы және жұмыс беруші форс-мажорлық жағдай туындаған немесе тоқтатылған сәттен бастап үш жұмыс күні ішінде жазбаша нысанда (осы келісімшарт бойынша өз міндеттемелерінің орындалмауы мүмкіндігін уәждемелеп және негіздеп) хабардар етуге міндеттенеді.

17. Хабардар етпеу немесе уақтылы хабарламау Мансап орталығы Ерікті қоныс аударуға қатысушыны және жұмыс берушіні мұндай хабардар етпеу немесе уақтылы хабарламау тиісті форс-мажорлық жағдайлардан тікелей туындаған жағдайларды қоспағанда, осы Келісімшарт бойынша міндеттемелердің орындалмауы үшін жауапкершіліктен босатушы негіздеме ретінде кез келген форс-мажорлық жағдайға сілтеме жасаудан айырады.

Хабардар етпеу немесе уақтылы хабарламау, Жұмыспен қамту орталығыны Ерікті қоныс аударуға қатысушыны және жұмыс берушіні мұндай хабардар етпеу немесе уақтылы хабарламау тиісті форс-мажорлық жағдайлардан тікелей туындаған жағдайларды қоспағанда, осы Келісімшарт бойынша міндеттемелердің орындалмауы үшін жауапкершіліктен босатушы негіздеме ретінде кез келген форс-мажорлық жағдайға сілтеме жасаудан айырады.

18. Осы Келісімшарт бойынша міндеттемелердің орындалу мерзімі форс-мажорлық жағдайлар, сондай-ақ осы жағдайлардан туындаған салдар орын алған уақытқа тең болады. Егер форс-мажорлық жағдайлардың туындауына байланысты Мансап орталығының, Ерікті қоныс аударуға қатысушының және жұмыс берушінің осы Келісімшарт бойынша міндеттемелердің толық немесе ішінара орындауының мүмкін болмауы _____ (кезеңі көрсетілсін) асатын болса, онда осы Келісімшартты бұзуға құқылы.

5-тарау. Басқа да жағдайлар

19. Келісімшартқа тараптардың келісімі бойынша қосымша әлеуметтік келісімшартқа қол қою арқылы өзгерістер мен толықтырулар енгізіледі.

20. Осы Келісімшарт оған Мансап орталығы, Ерікті қоныс аударуға қатысушы және жұмыс беруші қол қойған сәттен бастап күшіне енеді және 20__ жылғы " __ " _____ дейін қолданылады.

6-тарау. Тараптардың мекенжайлары мен деректемелері

		Жұмыс беруші
Еңбек мобильділігі орталығы	Ерікті қоныс аударуға қатысушы	_____
_____	_____	(заңды тұлғаның атауы,
(Еңбек мобильділігі	_____	бизнес сәйкестендіру нөмірі/,
орталығының толық атауы	_____	жеке тұлғаның аты-жөні, жеке
(заңды мекенжайы)	(тегі, аты, әкесінің аты	сәйкестендіру нөмірі)
_____	(бар болса)) _____	_____
_____	—	(заңды мекенжайы)
(телефон, факс)	_____	(банктік сәйкестендіру нөмірі))
_____	(мекенжайы)	_____
_____	_____	(банк атауы)
(уәкілетті өкілдің тегі, аты,	(телефон, факс)	_____
әкесінің аты (бар болса)) _____	_____	_____
_____	_____	(уәкілетті өкілдің тегі, аты,
(қолы) М.П.	(қолы)	әкесінің аты (бар болса))

_____

(қолы) М.О. (бар болса)

Жұмыс күшінің ұтқырлығын
арттыру үшін адамдардың ерікті
түрде қоныс аудару
қағидаларына
5-қосымша

Нысан

_____

ауданының (қаласының) мансап
орталығының директорына
кімнен

_____

тегі, аты, әкесінің аты
(бар болса)

Ерікті облысшілік қоныс аударуға қатысушылар қатарына қосу туралы өтініш

Ескерту. 5-қосымша жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 14.11.2025 № 359 (01.01.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

Мені/мені және менің отбасымының мүшелерін ерікті облысшілік қоныс аударуға қатысушылар қатарына қосуыңызды өтінемін

ЖСН	

Тегі, аты, әкесінің аты (бар болса)	
Туған күні, айы, жылы	
Жынысы	
Мекенжайы	

Төмендегідей отбасымның құрамы бар:

ЖСН	Тегі, аты, әкесінің аты (бар болса)	Туыстық дәрежесі	Туған күні	Жағдайы	Тұру мекенжайы
1	2	3	4	5	6

Өтінішке мынадай құжаттарды қоса беремін:

_____ ;
 _____ ;
 _____ ;

Осымен ерікті облысшілік қоныс аударуға қатысушылар қатарына қосу үшін қажетті менің дербес деректерімді жинауға және өңдеуге өз келісімімді беремін.

20 ____ " ____ " _____
 (өтініш берушінің қолы)

Жұмыс күшінің ұтқырлығын
 арттыру үшін адамдардың ерікті
 түрде қоныс аудару
 қағидаларына
 6-қосымша

Нысан

Қоныс аударуға № ____ жолдама

Ескерту. 6-қосымша жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 14.11.2025 № 359 (01.01.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

Қатысушы

_____

(тегі, аты, әкесінің аты (бар болса), жеке сәйкестендіру нөмірі)

өңірлік комиссияның 20 ____ жылғы " ____ " _____ № ____ шешіміне
 сәйкес

_____

(елді мекеннің/ауданның/облыстың атауы)

тұру және _____
 (кәсіп/мамандық атауы)

мамандығы (кәсібі) бойынша жұмысқа орналасу үшін жіберіледі.

Онымен бірге:

ЖСН	Тегі, аты, әкесінің аты (бар болса)	Туыстық дәрежесі	Туған күні	Жағдайы	Тұру мекенжайы
1	2	3	4	5	6

қоныс аударады

Мансап орталығының директоры

_____(тегі, аты, әкесінің аты (бар болса)) (қолы)

Берілген күні _____

М.О.

(кесу сызығы)

Жолдама берген мансап орталығына қайтарылады.

№ _____ жолдамаға хабарлама

_____
(қоныстанған аудан/қала, облыстың мансап орталығы)

ЖСН	
Тегі, аты, әкесінің аты (бар болса)	
Туған күні, айы, жылы	
Жынысы	
Мекенжайы	

20 __ жылғы " __ " _____ жасалған № _____ әлеуметтік келісімшартқа сәйкес

(20__ жылғы _____ № __ бұйрық) ерікті облысшілік қоныс аударуға қатысушы болып табылады және оған

_____
(елді мекеннің/ауданның/облыстың атауы)

_____
(жұмыс берушінің атауы, заңды мекенжайы, байланыс телефондары)

кейіннен жұмысқа орналасумен тұрғын үй, қызметтік тұрғын үй, жатақханадан бөлме, тұрғын үйді жалдау (жалға алу) және коммуналдық қызметтерге ақы төлеу бойынша шығыстарды өтеуге субсидия беріледі (қажеттінің астын сызу).

Мансап орталығының директоры

_____
(Тегі, аты, әкесінің аты (бар болса)) (қолы)

Күні _____

М.О.

Жұмыс күшінің ұтқырлығын
арттыру үшін адамдардың
ерікті түрде қоныс аударуы
қағидаларына
7-қосымша
Нысан
ауданның (қаланың)
Мансап орталығының
директоры

тегі, аты, әкесінің аты
(бар болса)

Өтініш

Ескерту. 7-қосымша жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 14.11.2025 № 359 (01.01.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

Маған, тұрғын үйді меншікке сатып алу құқығын іске асыру үшін материалдық көмек түріндегі экономикалық мобильділік сертификаты бойынша тиесілі соманы төлеуді сұраймын.

Экономикалық мобильділік сертификаты:

(дұрыс таңдау және астын сызу)

- тұрғын үй сатып алу үшін _____;
- ипотекалық тұрғын үй заемы бойынша бастапқы жарна үшін _____;

(екінші деңгейдегі банктің атауы, банктің жеке сәйкестендіру нөмірі, банктің банктік сәйкестендіру коды, алушының Жеке шотының нөмірі көрсетіледі)

Тұрғын үй мекенжайы: қала (аудан, ауыл), көше, үй.

Өтінішке мынадай құжаттар қоса беріледі:

1) халықты жұмыспен қамту мәселелері жөніндегі жергілікті атқарушы орган берген қандастар мен қоныс аударушыларды қабылдаудың өңірлік квотасына енгізу туралы шешім;

2) екінші деңгейдегі банктердің ипотекалық тұрғын үй қарыздары бойынша тұрғын үйді сатып алған жағдайларда қарыз беруді мақұлдау;

3) тұрғын үй қарызы шартына сәйкес екінші деңгейдегі банктегі сатушының не қарыз алушының ағымдағы шоты;

4) сатып алынатын жылжымайтын мүлікке арналған сату-сатып алу шартының алдын ала келісімі және бағалау актісінің көшірмелері;

5) өтініш берушінің жаңа тұрғылықты жеріндегі еңбек қызметін растайтын құжаттың көшірмелері;

Ақпараттық жүйелерде қамтылған, заңмен қорғалатын құпияны құрайтын мәліметтерді пайдалануға келісемін.

_____ (күні) (қолы)

Құжаттар қабылданды: 20 ____ жылғы " ____ " _____

_____ Құжаттарды қабылдаған лауазымды адамның тегі, аты, әкесінің аты (бар болса) қолы

_____ Қандастың немесе/және қоныс аударушының мәлімдемесі

_____ қоса берілген құжаттармен бірге _____ дана қабылданды 20 ____ жылғы " ____ " _____.

_____ Құжаттарды қабылдаған лауазымды адамның тегі, аты, әкесінің аты (бар болса) ҚОЛЫ

Жұмыс күшінің ұтқырлығын арттыру үшін адамдардың ерікті түрде қоныс аудару қағидаларына 8-қосымша Нысан Мансап орталығының директорына

_____ аудан (қала)

_____ тегі, аты, әкесінің аты (бар болса)

Өтініш

Ескерту. 8-қосымша жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 14.11.2025 № 359 (01.01.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

Көшуге субсидиялар төлеу және (немесе) тұрғын үйді жалдау (жалға алу) және коммуналдық қызметтерге ақы төлеу жөніндегі шығыстарды өтеу туралы өтініш

ЖСН	
Тегі, аты, әкесінің аты (бар болса)	
Туған күні, айы, жылы	
Жынысы	
Тұрғылықты мекенжайы	

_____ маған және менің отбасы мүшелеріме көшуге және (немесе) жалдау (жалға алу) бойынша шығыстарды өтеу туралы субсидиялар төлеуді сұраймын (керегінің астын сызу)

--	--	--	--	--	--

ЖСН	Тегі, аты, әкесінің аты (бар болса)	Туыстық дәрежесі	Туған күні	Мәртебесі/ Жағдайы	Ж а ң а тұрғылықты жері бойынша тұратын мекенжайы
1	2	3	4	5	6

Бізге тиесілі көшуге және (немесе) жалдау (жалға алу) бойынша шығыстарды өтеуге арналған субсидиялар сомасы аударылсын

(банк атауы, жеке сәйкестендіру нөмірі, банктің сәйкестендіру коды мекенжайы, дербес шотының нөмірі көрсетіледі)

бойынша тұрамын _____

(нақты тұрғылықты мекенжайы, (өңір, қала / аудан, елді мекен, көше, үй, пәтер)

Өтінішке мынадай құжаттар қоса беріледі:

- 1) екінші деңгейдегі банктерде ашылған ағымдағы шот нөмірі;
- 2) тұрғын үйді жалдау шарты.

20__ жылғы " __ " _____

(өтініш берушінің қолы)

Жұмыс күшінің ұтқырлығын
арттыру үшін адамдардың ерікті
түрде қоныс аудару
қағидаларына
9-қосымша

Ескерту. 9-қосымша алып тасталды - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 31.12.2024 № 513 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

Жұмыс күшінің ұтқырлығын
арттыру үшін адамдардың
ерікті түрде қоныс
аудару қағидаларына
10-қосымша
Нысан

Көшуге арналған субсидиялар, тұрғын үйді жалдау (жалға алу), коммуналдық қызметтерге ақы төлеу бойынша шығыстарды өтеу, сондай-ақ экономикалық ұтқырлық сертификаттары түріндегі материалдық көмек төлеуге өтінішті қабылдаудан бас тарту туралы ҚОЛХАТ

Ескерту. 10-қосымша алып тасталды - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 31.12.2024 № 513 (01.03.2025 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

Жұмыс күшінің ұтқырлығын

арттыру үшін адамдардың
ерікті түрде қоныс аудару
қағидаларына
11-қосымша
Нысан

**Экономикалық мобильділік сертификаты бойынша материалдық көмек төлеу туралы
ШЕШІМ 20_жылғы "___" № _____**

Ескерту. Қағидалар 11-қосымшамен толықтырылды - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 31.12.2024 № 513 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 14.11.2025 № 359 (01.01.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрықтарымен.

_____ облыстарының еңбек мобильділігі орталығы Жұмыс күшінің ұтқырлығын арттыру үшін адамдарды ерікті түрде көшіру қағидаларының 68-тармағына сәйкес субсидиялар төлеу туралы өтінішті қарап, мынадай шешім қабылдады:

1. Өтініш берушіге экономикалық мобильділік сертификаты бойынша материалдық көмек _____ (сомасы жазбаша) теңге мөлшерінде төленсін.

№ р/с	Өтініш берушінің тегі, аты, әкесінің аты (бар болса) және оның отбасы мүшелерінің (бар болса)	Сатып алынатын тұрғын үйдің мекенжайы	Төлем сомасы (теңге)

2. KZ _____ ағымдағы шотына аудару
(банктің атауы, банктің БСН, Банктің БСК, алушының банктік шотының нөмірі көрсетіледі)

Басшының қолы _____/(Тегі, аты, әкесінің аты (бар болса))

Жұмыс күшінің ұтқырлығын
арттыру үшін адамдардың
ерікті түрде қоныс аудару
қағидаларына
12-қосымша
Нысан

**Материалдық көмек төлеу түрінде көшуге субсидия туралы
ШЕШІМ 20_жылы "___" № _____**

Ескерту. Қағидалар 12-қосымшамен толықтырылды - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 31.12.2024 № 513 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 14.11.2025 № 359 (01.01.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрықтарымен.

_____ облыстарының еңбек мобильділігі орталығы жұмыс күшінің ұтқырлығын арттыру үшін адамдарды ерікті түрде қоныс аудару қағидаларының 70-тармағына сәйкес субсидиялар төлеу туралы өтінішті қарап, мынадай шешім қабылдады:

1) өтініш берушіге және оның отбасы мүшелеріне (бар болса) өтініш берушіге көшуге субсидия мынадай мөлшерде төленсін:

№ р/с	Өтініш берушінің тегі, аты, әкесінің аты (бар болса) және оның отбасы мүшелерінің (бар болса)	субсидия мөлшері (АЕК)	төлем сомасы (теңге)

2. KZ _____ ағымдағы шотына аудару (банктің атауы, банктің БСН, Банктің БСК, алушының банктік шотының нөмірі көрсетіледі)

Басшының қолы _____/(Тегі, аты, әкесінің аты (бар болса))

Жұмыс күшінің ұтқырлығын арттыру үшін адамдардың ерікті түрде қоныс аудару қағидаларына 13-қосымша Нысан

Субсидиялар түрінде материалдық көмек тұрғын үйді жалдау (жалға алу), коммуналдық қызметтерге ақы төлеу бойынша шығыстарды төлеу туралы ШЕШІМ 20__ жылы " __ " _____ № _____

Ескерту. Қағидалар 13-қосымшамен толықтырылды - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 31.12.2024 № 513 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 14.11.2025 № 359 (01.01.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрықтарымен.

_____ облыстарының еңбек ұтқырлығы орталығы жұмыс күшінің ұтқырлығын арттыру үшін адамдарды ерікті түрде қоныс аудару қағидаларының 71-тармағына сәйкес субсидиялар төлеу туралы өтінішті қарап, мынадай шешім қабылдады:

1. Өтініш берушіге және оның отбасы мүшелеріне (бар болса) тұрғын үйді жалдау (жалға алу), Коммуналдық қызметтерге ақы төлеу бойынша шығыстарды өтеуге мынадай мөлшерде субсидиялар төленсін:

№ р/с	Өтініш берушінің тегі, аты, әкесінің аты (бар болса) және оның отбасы мүшелерінің (бар болса)	Субсидия мөлшері (АЕК)	Төлем сомасы (теңге)

2. KZ _____ ағымдағы шотына аудару

(банктің атауы, банктің БСН, Банктің БСК, алушының банктік шотының нөмірі көрсетіледі)

Басшының қолы _____/(Тегі, аты, әкесінің аты (бар болса))

Жұмыс күшінің ұтқырлығын
арттыру үшін адамдардың
ерікті түрде қоныс
аудару қағидаларына
14-қосымша

Экономикалық мобильділік сертификаты бойынша материалдық көмектен бас тарту туралы ШЕШІМ 20__ жылы " __ " _____ № _____

Ескерту. Қағидалар 14-қосымшамен толықтырылды - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 31.12.2024 № 513 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 14.11.2025 № 359 (01.01.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрықтарымен.

_____ облыстарының еңбек мобильділігі орталығы экономикалық мобильділік сертификаты бойынша төлем туралы өтінішті қарап шықты.

1.	Өтініш берушінің тегі, аты, әкесінің аты (бар болса)		
2.	ЖСН		
3.	Өтініш нөмірі		
4.	Мәртебесі		
5.	Қабылдау күні		

Жұмыс күшінің ұтқырлығын арттыру үшін адамдарды ерікті түрде қоныс аудару қағидаларының 68-тармағы жетінші бөлігінің __ тармақшасында көзделген негіздер бойынша экономикалық мобильділік сертификатын төлеуден бас тартады.

Басшының қолы _____/(Тегі, аты, әкесінің аты (бар болса))

Қазақстан Республикасы
Премьер-Министрінің
орынбасары -
Еңбек және халықты әлеуметтік
қорғау министрі
2023 жылғы 22 маусымдағы
№ 234 бұйрығына
2-қосымша

Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау және Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрліктерінің күші жойылған кейбір бұйрықтары мен бұйрықтардың құрылымдық элементтер тізімі

1. "Жұмыс күшінің ұтқырлығын арттыру үшін адамдардың ерікті түрде қоныс аудару қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрінің 2016 жылғы 14 маусымдағы № 515 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілері мемлекеттік тізімінде нөмірі № 13921 болып тіркелді);

2. "Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрінің кейбір бұйрықтарына өзгерістер енгізу және Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрінің кейбір бұйрықтарының күші жойылды деп тану туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2017 жылғы 14 ақпандағы № 8 бұйрығымен бекітілген Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрінің өзгерістер енгізілетін кейбір бұйрықтарының тізбесінің 2-тармағы (нормативтік құқықтық актілері мемлекеттік тізімінде нөмірі № 14863 болып тіркелді);

3. "Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрінің кейбір бұйрықтарына өзгерістер мен толықтыру енгізу туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2018 жылғы 14 маусымдағы № 242 бұйрығымен бекітілген Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрінің өзгерістер мен толықтыру енгізілетін кейбір бұйрықтарының тізбесінің 5-тармағы (нормативтік құқықтық актілері мемлекеттік тізімінде нөмірі № 17194 болып тіркелді);

4. "Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрінің "Жұмыс күшінің ұтқырлығын арттыру үшін адамдардың ерікті түрде қоныс аудару қағидаларын бекіту туралы" 2016 жылғы 14 маусымдағы № 515 және "Халықты жұмыспен қамтуға жәрдемдесудің кейбір мәселелері туралы" 2016 жылғы 14 маусымдағы № 516 бұйрықтарына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің м.а. 2019 жылғы 4 қаңтардағы № 5 бұйрығының 1-тармағы (нормативтік құқықтық актілері мемлекеттік тізімінде нөмірі № 18161 болып тіркелді);

5. Қазақстан Республикасы "Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрінің кейбір бұйрықтарына өзгерістер енгізу туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2019 жылғы 27 наурыздағы № 146 бұйрығымен бекітілген Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрінің өзгерістер енгізілетін кейбір бұйрықтарының тізбесінің 3-тармағы (нормативтік құқықтық актілері мемлекеттік тізімінде нөмірі № 18446 болып тіркелді);

6. "Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрінің кейбір бұйрықтарына өзгерістер енгізу туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2019 жылғы 26 тамыздағы № 461 бұйрығымен бекітілген Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрінің өзгерістер енгізілетін кейбір бұйрықтарының тізбесінің 3-тармағы (нормативтік құқықтық актілері мемлекеттік тізімінде нөмірі № 19289 болып тіркелді);

7. "Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрінің мен Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрі міндетін атқарушының кейбір бұйрықтарына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 12 маусымдағы № 226 бұйрығымен бекітілген өзгерістер мен толықтырулар енгізілетін Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрінің мен Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрі міндетін атқарушының кейбір бұйрықтарының тізбесінің 2-тармағы (нормативтік құқықтық актілері мемлекеттік тізімінде нөмірі № 20854 болып тіркелді);

8. "Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің, Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрінің және Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрі міндетін атқарушының кейбір бұйрықтарына өзгерістер енгізу туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2021 жылғы 11 тамыздағы № 284 бұйрығымен бекітілген Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің, Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрінің және Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрі міндетін атқарушының өзгерістер енгізілетін кейбір бұйрықтарының тізбесінің 3-тармағы (нормативтік құқықтық актілері мемлекеттік тізімінде нөмірі № 23990 болып тіркелді);

9. "Жұмыс күшінің ұтқырлығын арттыру үшін адамдардың ерікті түрде қоныс аудару қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрінің 2016 жылғы 14 маусымдағы № 515 бұйрығына өзгерістер енгізу туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2022 жылғы 27 мамырдағы № 179 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілері мемлекеттік тізімінде нөмірі № 28364 болып тіркелді);

10. "Жұмыс күшінің ұтқырлығын арттыру үшін адамдардың ерікті түрде қоныс аудару қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрінің 2016 жылғы 14 маусымдағы № 515 бұйрығына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2023 жылғы 24 ақпандағы № 57 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілері мемлекеттік тізімінде нөмірі № 31966 болып тіркелді).

11. "Қандастарды қабылдаудың өңірлік квотасына енгізу жөніндегі комиссияның үлгілік ережесін бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрінің м.а. 2016 жылғы 6 қаңтардағы № 4 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілері мемлекеттік тізімінде нөмірі № 13013 болып тіркелді).

12. "Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің және Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрі міндетін атқарушының кейбір бұйрықтарына өзгерістер енгізу туралы" Қазақстан

Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2021 жылғы 16 наурыздағы № 78 бұйрығымен бекітілген Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің және Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрі міндетін атқарушының өзгерістер енгізілетін кейбір бұйрықтарының тізбесінің 8-тармағы (нормативтік құқықтық актілері мемлекеттік тізімінде нөмірі № 22354 болып тіркелді).

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрілігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК